

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Član 1.

U Zakonu o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 27/18 – dr.zakon, 10/19, 6/20 i 129/21), u članu 1. posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6. koji glase:

„Specifičnosti srednjeg obrazovanja i vaspitanja za potrebe unutrašnjih poslova uređuju se ovim zakonom i propisima u oblasti srednjeg obrazovanja i vaspitanja i unutrašnjih poslova.

Srednje bogoslovsko obrazovanje ostvaruje se u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuju crkve i verske zajednice.”

Dosadašnji st. 5. i 6. postaju st. 7. i 8.

Član 2.

U članu 12. posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„U cilju stvaranja uslova za razvoj opštih međupredmetnih kompetencija na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, a putem saradnje i uz podršku drugih organa i međuresornih tela i timova, donose se posebni programi, projekti i aktivnosti, čije se ostvarivanje uređuje podzakonskim aktima koje donosi ministar i ministri nadležni za oblasti u okviru kojih se ostvaruje saradnja.”

Član 3.

U članu 23. stav 1. posle reči: „Republike Srbije” dodaju se zapeta i reči: „osim u ustanovu iz člana 90. stav 2. ovog zakona”.

Član 4.

U članu 25. stav 2. reč: „dve” zamenjuje se rečju: „četiri”.

Član 5.

U članu 28. stav 7. reči: „koja se prilagođava školskoj godini” zamenjuju se rečima: „u skladu sa posebnim zakonom”.

Član 6.

U članu 74. st. 1. i 2. menjaju se i glase:

„Vladanje učenika prvog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se u toku i na kraju prvog i drugog polugodišta opisnom ocenom koja ne utiče na opšti uspeh učenika.

Vladanje učenika od drugog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i vladanje učenika svih razreda srednjeg obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se brojčano u toku i na kraju prvog i drugog polugodišta i utiče na opšti uspeh.”

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Učenik se ocenjuje najmanje dva puta u polugodištu iz vladanja.”

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 4. i 5.

Član 7.

U članu 75. stav 3. reč: „šestog” zamenjuje se rečju: „drugog”.

Član 8.

U članu 76. stav 4. posle reči: „učeniku” dodaju se reči: „u saradnji sa roditeljem, odnosno drugim zakonskim zastupnikom.”.

Član 9.

U članu 78. stav 4. briše se.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 4.

Član 10.

U članu 79. stav 2. tačka 12) posle reči: „zakonom” dodaju se zapeta i reči: „a za učenike koji pohađaju nastavu u ustanovi iz člana 90. stav 2. ovog zakona – pravo na ishranu i smeštaj u internatu, udžbenike, lektiru, školski pribor, odeću, obuću i drugu opremu neophodnu za pohađanje nastave i boravak u školi, zdravstvenu i psihološku zaštitu preko referentne ustanove (zdravstveni pregledi na koje je učenik upućen od strane škole), osiguranje od nezgode (invaliditeta) i nasilne smrti i osiguranje od rizika prirodne smrti, vaspitni rad i druga prava, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast unutrašnjih poslova;”.

Član 11.

U članu 82. stav 5. menja se i glasi:

„Direktor škole, u saradnji sa stručnim saradnicima i odeljenskim starešinom, rešenjem odlučuje o prigovoru iz stava 1. tačka 1) ovog člana – na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti u toku školske godine, u roku od tri dana, uz prethodno pribavljenu izjavu nastavnika, odnosno u roku od 24 sata o prigovoru iz stava 1. tačka 2) ovog člana – na zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti na kraju prvog i drugog polugodišta i iz stava 1. tačka 3) ovog člana – prigovor na ispit, uz prethodno pribavljene izjave nastavnika.”

U stavu 6. posle reči: „ocenu”, dodaju se reči: „u toku školske godine”.

Posle stava 11. dodaje se novi stav 12. koji glasi:

„Direktor škole, u saradnji sa stručnim saradnicima, rešenjem odlučuje o prigovoru iz stava 1. tačka 1) ovog člana – na ocenu iz vladanja u toku školske godine, u roku od tri dana, uz prethodno pribavljenu izjavu odeljenjskog starešine.”

Dosadašnji stav 12. koji postaje stav 13. menja se i glasi:

„Ako direktor u saradnji sa stručnim saradnicima oceni da je prigovor na zaključnu ocenu iz vladanja osnovan i da ocenjivanje nije izvedeno u skladu sa propisima, vraća ocenu odeljenskom veću na razmatranje i ponovno odlučivanje.”

Dosadašnji stav 13. postaje stav 14.

U dosadašnjem stavu 14. koji postaje stav 15, posle reči: „lica”, dodaju se reči: „da obrazuje komisiju.”

Dosadašnji st. 15–17. postaju st. 16–18.

Član 12.

U članu 83. stav 1. menja se i glasi:

„Prema učeniku koji vrši povredu pravila ponašanja u školi ili ne poštuje odluke direktora i organa škole, neopravdano izostane sa nastave pet časova,

odnosno koji svojim ponašanjem ugrožava druge u ostvarivanju njihovih prava, kao i u slučaju sumnje da je počinio težu povredu obaveze učenika i povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona, škola uz učešće roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, pojačava vaspitni rad.

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2-6. koji glase:

„Vaspitni rad iz stava 1. ovog člana ostvaruje se aktivnostima: u okviru odeljenjske zajednice, stručnim radom odeljenjskog starešine, pedagoga, psihologa i posebnih timova. Kada je neophodno, škola sarađuje i sa odgovarajućim ustanovama socijalne, odnosno zdravstvene zaštite, radi određivanja i pružanja podrške učeniku u vezi sa promenom njegovog ponašanja.

Odeljenjski starešina, zajedno sa stručnim saradnicima, odnosno sa timom za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja ili timom za inkluzivno obrazovanje, sačinjava plan pojačanog vaspitnog rada koji traje najkraće do okončanja vaspitno-disciplinskog postupka.

Odeljenjski starešina vodi posebnu pedagošku evidenciju o pojačanom vaspitnom radu u koju se unose podaci o: događaju, učesnicima, vremenskoj dinamici, preduzetim aktivnostima i merama i ostvarenim rezultatima tog rada.

Rezultate pojačanog vaspitnog rada, na osnovu zajedničkog izveštaja odeljenjskog starešine, stručnih saradnika i timova, direktor, odnosno nastavničko veće uzima u obzir prilikom izricanja vaspitno - disciplinske mere.

Sa učenikom koji van prostora škole, odnosno drugog prostora u kome škola ostvaruje obrazovno-vaspitni rad, učini povredu zabrane iz čl. 110-112. ovog zakona, škola u skladu sa izveštajem spoljašnje mreže zaštite pojačava vaspitni rad, uz preduzimanje drugih aktivnosti u skladu sa propisima kojima se uređuju: kriterijumi za prepoznavanje oblika diskriminacije, postupanje ustanove u slučaju sumnje ili utvrđenog diskriminativnog ponašanja i vređanja ugleda, časti i dostojanstva ličnosti, kao i protokola postupanja u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 7.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 8, u tački 3) posle reči: „škole,” dodaju se reči: „doma učenika ili druge organizacije ili organa u čijem objektu ostvaruje pravo na smeštaj, ishranu i vaspitni rad,” a u tački 4) reči: „alkohola, duvana, narkotičkog sredstva ili psihoaktivne supstance” zamenjuju se rečima: „psihoaktivnih supstanci, odnosno alkohola, droga i nikotinskih proizvoda”.

Posle dosadašnjeg stava 3. koji postaje stav 8. dodaju se novi st. 9. i 10. koji glase:

„Škola je dužna da opštim aktom propiše upotrebu mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva iz stava 8. tačka 7) ovog člana.

Smernice za upotrebu mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva iz stava 8. tačka 7) ovog člana donosi Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.”

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 11. reči: „stava 3.” zamenjuju se rečima: „stava 8.”

Dosadašnji stav 5. postaje stav 12.

Član 13.

U članu 84. stav 1. tačka 6) posle reči: „učenikom” dodaju se reči: „(u realizaciji operativnog plana zaštite i plana pojačanog vaspitnog rada)”.

U stavu 3. posle reči: „prijavu” dodaju se reči: „nadležnom javnom tužilaštvu”.

Član 14.

Član 85. menja se i glasi:

„Član 85.

Za teže povrede obaveza učenika i za povrede zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona škola vodi vaspitno-disciplinski postupak o kojem obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika učenika.

Škola obaveštava Ministarstvo o povredi zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona, u skladu sa propisima kojima se uređuju: kriterijumi za prepoznavanje oblika diskriminacije, postupanje ustanove u slučaju sumnje ili utvrđenog diskriminativnog ponašanja i vređanja ugleda, časti i dostojanstva ličnosti, kao i protokola postupanja u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje.

Za učinjenu težu povredu obaveze učenika direktor zaključkom pokreće vaspitno-disciplinski postupak najkasnije u roku od pet radnih dana od dana saznanja, a za učinjenu povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona zaključkom pokreće postupak odmah, a najkasnije u roku od dva radna dana od dana saznanja, o čemu odmah, a najkasnije narednog radnog dana, obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, za učinjene teže povrede obaveza učenika iz člana 83. stav 8. tač. 4) i 5) ovog zakona, direktor zaključkom pokreće vaspitno-disciplinski postupak odmah, a najkasnije u roku od dva radna dana od dana saznanja, o čemu odmah obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Direktor vodi postupak i okončava ga rešenjem.

U vaspitno-disciplinskom postupku učenik, uz prisustvo roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, kao i svi ostali učesnici i svedoci moraju biti saslušani i dati pisanu izjavu.

Ukoliko se roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik učenika, koji je uredno obavešten, ne odazove da prisustvuje vaspitno-disciplinskom postupku, direktor škole postavlja odmah, a najkasnije narednog radnog dana, psihologa, odnosno pedagoga ustanove da u tom postupku zastupa interese učenika, o čemu odmah obaveštava centar za socijalni rad.

Vaspitno-disciplinski postupak okončava se donošenjem rešenja u roku od 30 dana od dana pokretanja.

U okviru pojačanog vaspitnog rada sa učenicima realizuje se i društveno-korisni, odnosno humanitarni rad.

Izuzetno od stava 8. ovog člana, u slučaju učinjene teže povrede obaveza učenika iz člana 83. stav 8. tač. 4) i 5) ovog zakona i povrede zabrane, vaspitno-disciplinski postupak okončava se donošenjem rešenja u roku od 20 dana od dana pokretanja.

U vaspitno disciplinskom postupku koji je pokrenut za težu povredu obaveze učenika iz člana 83. stav 8. tač. 4) i 5) ovog zakona i povredu zabrane, učenik može biti udaljen iz neposrednog obrazovno-vaspitnog rada koji obuhvata obaveznu nastavu i ostale oblike obrazovno-vaspitnog rada.

Učenik može biti udaljen iz neposrednog obrazovno-vaspitnog rada i ostalih oblika obrazovno-vaspitnog rada najkraće pet radnih dana, a najduže do okončanja vaspitno-disciplinskog postupka.

Direktor škole, nakon procene tima za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u skladu sa protokolom postupanja u ustanovi u

odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje i pravilnikom o društveno-korisnom, odnosno humanitarnom radu, donosi rešenje o udaljenju učenika iz stava 11. ovog člana.

Tokom udaljenja učenika iz stava 11. ovog člana učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik je dužan da se informiše o toku nastavnog procesa i da sadržaje programa nastave i učenja prati uz upotrebu nastavnog materijala koji je škola u obavezi da dostavi učeniku radi obezbeđivanja kontinuiteta u obrazovanju.

Škola je dužna da o udaljenju učenika iz stava 11. ovog člana obavesti nadležni centar za socijalni rad radi zajedničkog delovanja u realizaciji pojačanog vaspitnog rada.

Pre donošenja rešenja o udaljenju moraju se utvrditi sve činjenice koje su od značaja za odlučivanje.

Ukoliko u toku trajanja vaspitno-disciplinskog postupka učenik srednje škole, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, podnese zahtev da se učenik ispiše iz škole, škola će doneti rešenje kojim se izdavanje ispisnice odlaže do okončanja vaspitno-disciplinskog postupka.

Na rešenje iz stava 17. ovog člana učenik, njegov roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, nema pravo žalbe ali ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

Podaci o izrečenim vaspitnim i vaspitno-disciplinskim merama moraju biti uneti u odgovarajući deo obrasca prevodnice, odnosno ispisnice, prilikom prevođenja, odnosno upisivanja učenika u drugu osnovnu, odnosno srednju školu u toku školske godine.

Škola u kojoj učenik nastavlja školovanje u obavezi je da prati ponašanje učenika i sprovodi pojačan vaspitni rad u saradnji sa nadležnim centrom za socijalni rad i drugim ustanovama spoljašnje zaštitne mreže.

Bliže uslove, način, sadržaj, dužinu, mesto i vreme obavljanja i druga pitanja od značaja za obavljanje društveno-korisnog, odnosno humanitarnog rada iz stava 9. ovog člana propisuje ministar.”

Član 15.

U članu 86. stav 1. tačka 2) posle reči: „domom” dodaju se zapeta i reči: „ukoliko druge izrečene mere i aktivnosti ne dovode do poboljšanja u ponašanju učenika”.

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3. koji glase:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, za teže povrede obaveza učenika iz člana 83. stav 8. tač. 4) i 5) ovog zakona, učeniku osnovne škole se može izreći vaspitno-disciplinska mera – premeštaj u drugu osnovnu školu, a učeniku srednje škole – isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom.

Kada se učeniku izrekne mera isključenje iz škole, odnosno škole sa domom, škola je dužna da o tome obavesti nadležni centar za socijalni rad, kako bi preduzeli mere iz svoje nadležnosti.”

Dosadašnji st. 2–4. postaju st. 4–6.

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 7. reči: „stava 1. tač. 2) i 3)” zamenjuju se rečima: „stava 1. tač. 2) i 3) i stava 2.”, a posle reči: „odgovornosti” dodaju se reči: „i utiče na ocenu iz vladanja u toku polugodišta i na zaključnu ocenu iz vladanja”.

Posle stava 7. dodaje se novi stav 8. koji glasi:

„Izuzetno, odeljenjski starešina po pribavljenoj proceni tima za zaštitu učenika predlaže odeljenjskom veću smanjenje zaključne ocene iz vladanja na kraju drugog polugodišta učeniku koji učini težu povredu obaveze učenika ili povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona na kraju drugog polugodišta, kada nije moguće voditi vaspitno-disciplinski postupak.”

Dosadašnji st. 6. i 7. brišu se.

Dosadašnji stav 8. postaje stav 9.

U dosadašnjem stavu 9. koji postaje stav 10. posle reči: „dana” dodaju se reči: „od dana saznanja”.

Dosadašnji st.10. i 11. postaju st. 11. i 12.

U dosadašnjem stavu 12. koji postaje stav 13. reči: „stava 11.”, zamenjuju se rečima: „stava 12.”

Dosadašnji st. 13. i 14. postaju st. 14. i 15, a dosadašnji stav 15. briše se.

Član 16.

U članu 90. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Srednju školu za potrebe unutrašnjih poslova može osnovati samo Republika Srbija.”

Dosadašnji st. 2–8. postaju st. 3–9.

Član 17.

U članu 98. stav 4. reči: „u skladu sa ovim i posebnim zakonom” zamenjuju se rečima: „u skladu sa zakonom kojim se uređuje Nacionalni okvir kvalifikacija”.

U stavu 5. reči: „organizuje trening centar kao proširenu delatnost” zamenjuju se rečima: „stekne status trening centra u skladu sa zakonom kojim se uređuje dualno obrazovanje”.

Član 18.

Član 106. stav 1. menja se i glasi:

„Kada organ nadležan za obavljanje poslova inspekcijuskog, odnosno stručno-pedagoškog nadzora utvrdi da ustanova ne ispunjava propisane uslove za rad ili ne obavlja delatnost na propisani način, odrediće joj rok za ispunjenje uslova, odnosno otklanjanje nepravilnosti u obavljanju delatnosti i o tome će obavestiti osnivača.”

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3. koji glase:

„Kada ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave ne postupi u datom roku po nalogu organa iz stava 1. ovog člana, odnosno kada organ upravljanja ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti, Ministarstvo preduzima jednu od sledećih privremenih mera:

- 1) razrešava organ upravljanja i imenuje privremeni organ upravljanja;
- 2) razrešava direktora i postavlja vršioca dužnosti direktora;
- 3) razrešava organ upravljanja i direktora i imenuje privremeni organ upravljanja i postavlja vršioca dužnosti direktora.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ukoliko se prilikom vršenja nadzora utvrdi da su nezakonitosti takve da se ne mogu otkloniti nalaganjem mere i roka za njeno izvršenje, organ nadležan za obavljanje poslova inspekcijuskog odnosno stručno – pedagoškog nadzora, predlaže ministru prosvete preduzimanje mera iz stava 2. ovog člana.

U dosadašnjem stavu 2. koji postaje stav 4. reči: „stava 1. tač. 2) i 4)“ zamenjuju se rečima: „stava 2. tač. 1) i 3)“

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 5. reči: „stava 1. tačka 2)“ zamenjuju se rečima: „stava 2. tačka 1)“.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 6. reči: „stava 1. tačka 3) “ zamenjuju se rečima: „stava 2. tačka 2)“, i dodaje se stav 7. koji glasi:

„Kada organ nadležan za obavljanje poslova inspeksijskog, odnosno stručno-pedagoškog nadzora utvrdi da su otklonjene nepravilnosti u obavljanju delatnosti, privremeni organ upravljanja raspisuje i sprovodi konkurs za izbor direktora a ovlašćeni predlagači predlažu svoje predstavnike za novi organ upravljanja.“

Dosadašnji stav 5. koji postaje stav 8. menja se i glasi:

„Vršilac dužnosti direktora ustanove i privremeni organ upravljanja obavljaju dužnosti dok se ne otklone nepravilnosti u obavljanju delatnosti i ne izaberu stalni organi ustanove, a najduže šest meseci.“

Dosadašnji st. 6–7. brišu se.

Dosadašnji stav 8. koji postaje stav 9. menja se i glasi:

„Ako vršilac dužnosti direktora ustanove i privremeni organ upravljanja ne otklone utvrđene nepravilnosti i ne izaberu se stalni organi ustanove, Ministarstvo rešenjem produžava rok za još šest meseci ili zabranjuje rad ustanove.“

Dosadašnji st. 9-10. postaju st. 10-11, a u dosadašnjem stavu 11. koji postaje stav 12. reči: „stava10“ zamenjuju se rečima: „stava 11“.

Član 19.

U članu 111. posle stava 11. dodaje se novi stav 12. koji glasi:

„Ministarstvo vrši prijem prijave u vezi sa nasiljem, zlostavljanjem i zanemarivanjem učenika putem softverskog rešenja - Nacionalne platforme za prevenciju nasilja koje uključuje decu – Čuvam te.“

Dosadašnji stav 12. koji postaje stav 13. menja se i glasi:

„Protokol postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje, sadržaj i način sprovođenja preventivnih i interventnih aktivnosti, uslove i načine za procenu rizika, načine zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, kao i mogućnost korišćenja softverskog rešenja – Nacionalne platforme za prevenciju nasilja koje uključuje decu – Čuvam te, propisuje ministar.“

Član 20.

U članu 116. posle stava 8. dodaje se novi stav 9. koji glasi:

„Izuzetno od st. 2, 4. i 5. ovog člana, članove školskog odbora ustanove iz člana 90. stav 2. ovog zakona imenuje i razrešava Vlada, po tri iz reda zaposlenih, roditelja učenika i pripadnika ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, a predsednika biraju članovi većinom glasova od ukupnog broja članova školskog odbora.“

Dosadašnji st. 9–15. postaju st. 10–16.

Član 21.

U članu 117. stav 3. tačka 7) reči: „stav 9.“ zamenjuju se rečima: „stav 10.“

U stavu 4. reči: „i 5)“ zamenjuju se rečima: „i 7) “.

Član 22.

U članu 123. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Direktora ustanove iz člana 90. stav 2. ovog zakona imenuje ministar, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove.”

Dosadašnji st. 2–5. postaju st. 3–6.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 7. posle reči: „mandata direktora” dodaju se reči: „ili prestanka vršenja dužnosti direktora navršavanjem 65 godina života”.

Dosadašnji st. 7–10. postaju st. 8–11.

U dosadašnjem stavu 11. koji postaje stav 12. reči: „stava 10.”, zamenjuju se rečima: „stava 11.”

Dosadašnji st. 12–16. postaju st. 13–17.

U dosadašnjim st. 17. i 18. koji postaju st. 18. i 19. reči: „stava 16.”, zamenjuju se rečima: „stava 17.”

Dosadašnji st. 19–21. postaju st. 20–22.

Član 23.

U članu 125. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Vršilac dužnosti direktora ustanove iz člana 90. stav 2. ovog zakona imenuje se uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove.”

Dosadašnji st. 2–5. postaju st. 3–6.

Član 24.

U članu 126. stav 4. tačka 22) menja se i glasi:

„22) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno krivičnu prijavu u skladu sa članom 84. stav 3. ovog zakona;”.

Član 25.

U članu 130. posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Saradnici na poslovima kojima se unapređuju nega, ishrana, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita dece u predškolskoj ustanovi mogu da učestvuju u radu vaspitno-obrazovnog veća bez prava odlučivanja.”

Dosadašnji st. 6–20. postaju st. 7–21.

Član 26.

U članu 139. stav 1. u tački 5) na kraju teksta tačka se zamenjuje tačkom sa zapetom, a dodaje se tačka 6) koja glasi:

„6) ispunjava bezbednosne uslove za prijem u radni odnos u ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi – za prijem u radni odnos u ustanovu iz člana 90. stav 2. ovog zakona.”

U stavu 3. reči: „tač. 1), 3)–5)”, zamenjuju se rečima: „tačke 1) i tač. 3)–6)”.

Član 27.

U članu 141. stav 2. posle reči: „zakona” zapeta se zamenjuje tačkom, a reči: „a nastavnika stručnog predmeta u oblasti zdravstva i sa odgovarajućom specijalizacijom”, brišu se.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Poslove nastavnika stručnog predmeta u oblasti zdravstva može da obavlja lice sa odgovarajućim obrazovanjem iz člana 140. st. 1. i 2. ovog zakona i sa odgovarajućom specijalizacijom.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ukoliko u ustanovi čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave nije izvršen prijem u radni odnos kandidata za poslove nastavnika sa odgovarajućim obrazovanjem iz člana 140. st. 1. i 2. ovog zakona, na osnovu preuzimanja zaposlenog sa liste zaposlenih za čijim radom je u potpunosti ili delimično prestala potreba i zaposlenih koji su zasnovali radni odnos sa nepunim radnim vremenom ili na osnovu ponovljenog konkursa, u radni odnos može da bude primljeno lice koje ima završene studije prvog stepena iz naučne, odnosno stručne oblasti za odgovarajući predmet, odnosno grupu predmeta, iako studije drugog stepena koje je završilo nisu iz naučne, odnosno stručne oblasti za odgovarajući predmet, odnosno grupu predmeta.”

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 5. reči: „Izuzetno, poslove”, zamenjuju se rečju: „Poslove”.

Posle dosadašnjeg stava 4. koji postaje stav 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi:

„Poslove nastavnika stručnih predmeta u školi iz člana 90. stav 2. ovog zakona mogu da obavljaju i zaposleni u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove.”

Dosadašnji st. 5–7. postaju st. 8–10.

U dosadašnjem stavu 8. koji postaje stav 11. reči: „na osnovu položenog standardizovanog testa koji izrađuje Ministarstvo” brišu se.

Dosadašnji stav 9. postaje stav 12.

Posle dosadašnjeg stava 10, koji postaje stav 13. dodaje se novi stav 14. koji glasi:

„Stepen i vrstu obrazovanja nastavnika stručnih predmeta u školi iz člana 90. stav 2. ovog zakona, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, propisuje ministar.”

Dosadašnji st. 11–12. postaju st. 15–16.

Član. 28.

U članu 144. stav 2. u tački 5) na kraju teksta tačka se zamenjuje tačkom sa zapetom, a dodaje se tačka 6) koja glasi:

„6) lice zaposleno u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove koje izvodi nastavu iz stručnih predmeta u školi iz člana 90. stav 2. ovog zakona.”

Član 29.

U članu 155. stav 9. posle reči: „zvanjem,” dodaju se reči: „a u ustanovi iz člana 90. stav 2. ovog zakona i zaposleni u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove,”.

Član 30.

U članu 157. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Izuzetno od stava 3. ovog člana, nastavniku može biti produžen rad u inostranstvu na period duži od četiri godine.”

Dosadašnji st. 4–7. postaju st. 5–8.

Član 31.

U članu 160. stav 1. tačka 1) menja se i glasi:

„1) 24 školska časa (u daljem tekstu: čas) neposrednog rada sa učenicima, od čega 20 časova nastave obaveznih predmeta, izbornih programa i aktivnosti, s tim da se neposredni rad do 24 časa dopunjuje i drugim oblicima rada (dopunska i dodatna nastava, individualni, pripremni rad i drugi) u skladu sa planom nastave i učenja;”.

Tačka 3) menja se i glasi:

3) 24 časa neposrednog rada sa učenicima u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, kao i za rad nastavnika u odeljenju za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom u osnovnoj školi, od čega 20 časova nastave obaveznih predmeta, izbornih programa i aktivnosti, s tim da se neposredni rad do 24 časa dopunjuje i drugim oblicima rada (dopunska i dodatna nastava, individualni, pripremni rad i drugi) u skladu sa planom nastave i učenja;”.

U stavu 2. posle tačke 2) dodaje se tačka 2a koja glasi:

2a) 25 sati neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa decom na bolničkom lečenju u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi;”.

Član 32.

U članu 164. u tački 4) posle reči: „ustanovi” tačka sa zapetom zamenjuje se zapetom, a dodaju se reči: „osim službenog oružja u ustanovi iz člana 90. stav 2. ovog zakona;”.

Član 33.

U članu 187. stav 2. u tački 1) posle reči: „sata” dodaje se reč: „dnevno”, a posle reči: „sedišta” dodaje se reč: „predškolske”.

U tački 2) posle reči: „invaliditetom” dodaju se reči: „u razvojnoj grupi u predškolskoj ustanovi”.

U tački 3) posle reči: „lečenju” dodaju se reči: „u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, u bolničkoj grupi”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Bliže uslove i merila za utvrđivanje sredstava za ostvarivanje programa iz stava 2. tač. 1)–3) ovog člana propisuje ministar.”

Posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 79. stav 2. tačka 12) ovog zakona, za učenike koji pohađaju nastavu u školi iz člana 90. stav 2. ovog zakona, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, na razdelu ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.”

Član 34.

U članu 189. stav 1. u tački 1) posle reči: „po detetu,” dodaju se reči: „izuzetno u visini od 100% od ekonomske cene po detetu ukoliko jedinica lokalne samouprave ima obezbeđena sredstva za te namene;”.

Član 35.

U članu 193. stav 3. reči: „visokoškolska ustanova” brišu se.

U stavu 4. reči: „ visokoškolske ustanove,” brišu se.

Posle stava 4. dodaju se st. 5. i 6. koji glase:

„Novčanom kaznom u iznosu od 1.000.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj visokoškolska ustanova ukoliko ne unosi i mesečno ažurira podatke u odgovarajuće registre, u skladu sa članom 183. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice visokoškolske ustanove za prekršaj iz stava 5. ovog člana.”

Član 36.

U članu 194. broj: „5.000”, zamenjuje se brojem: „10.000”.

Član 37.

U članu 195. broj: „30.000”, zamenjuje se brojem: „40.000”.

Član 38.

U Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 129/21), u članu 50. st. 1. i 2. reči: „školskom 2022/2023. godinom” zamenjuju se rečima: „školskom 2024/2025. godinom”.

U stavu 3. tač. 1) i 2) reči: „školske 2023/2024. godine” zamenjuju se rečima: „školske 2025/2026. godine”.

Član 39.

Ministar će doneti podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 40.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja sadržan je u odredbi člana 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U cilju unapređivanja douniverzitetskog obrazovanja i vaspitanja, posebno jačanja vaspitne funkcije obrazovno-vaspitnih ustanova, kao i preciziranja i usklađivanja pojedinih odredaba Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 27/18 – dr. zakon, 10/19, 6/20 i 129/21), u daljem tekstu: Zakon, potrebno je izvršiti izmene i dopune ovog zakona.

Prema Strategiji razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine („Službeni glasnik PC”, broj 63/21), Opšti cilj 1. jeste povećani kvalitet nastave i učenja, pravednost i dostupnost douniverzitetskog obrazovanja i vaspitanja i ojačana vaspitna funkcija obrazovno-vaspitnih ustanova.

O Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona (u daljem tekstu: Predlog zakona), sprovedena je javna rasprava u periodu od 7. do 27. aprila 2023. godine, u skladu sa Zaključkom odbora za javne službe 05 Broj: 011-2993/2023 od 5. aprila 2023. godine, prema Programu javne rasprave koji je usvojen ovim zaključkom.

Predložene izmene i dopune Zakona treba da dovedu do efikasnijih rešenja kroz odgovarajuće podzakonske akte i akte ustanova, kada je u pitanju smanjivanje, odnosno efikasnije postupanje u slučajevima nasilja u ustanovama obrazovanja i vaspitanja, što je bio predmet rada i posebne radne grupe koja je formirana krajem novembra 2022. godine, sa zadatkom da predloži odgovarajuće izmene u propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja. Kao rezultat rada radne grupe, izmenjene su i precizirane odredbe Zakona koje se odnose na: ocenjivanje vladanja učenika; odgovornost učenika i roditelja; pojačan vaspitni rad prema učeniku koji vrši povredu pravila ponašanja u školi, kao i u slučaju sumnje da je počinio težu povredu obaveze učenika i povredu zabrane (sačinjava se plan pojačanog vaspitnog rada, vodi se pedagoška evidencija, sačinjava izveštaj i dr, predviđeno je da se u okviru pojačanog vaspitnog rada sa učenicima realizuje i društveno-korisni, odnosno humanitarni rad, a kao novo rešenje predviđeno je i odlaganje izdavanje ispisnice učeniku srednje škole do okončanja vaspitno-disciplinskog postupka); utvrđena je obaveza prijavljivanja nasilja i pojačana je uloga centra za socijalni rad u određenim situacijama prilikom nastavljanja školovanja učenika u drugoj školi, kao i nakon isključenja iz škole i dr.

Posebno, nakon tragičnih događaja u maju 2023. godine, predložene su za izmenu odgovarajuće odredbe Zakona prema zaključcima Vlade od 4. i 5. maja 2023. godine, kojima je naloženo Ministarstvu prosvete da preduzme sve mere iz svoje nadležnosti kako bi se pooštrile sankcije prema učenicima koji krše propisanu zabranu unošenja u školu ili drugu organizaciju psihoaktivnih supstanci (npr. alkohol, droga i sl), oružja, pirotehničkih sredstava ili drugog predmeta kojim može da ugrozi

ili povredi drugo lice (obavezno isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom), skratili rokovi i obezbedilo efikasnije vođenje i okončanje vaspitnog-disciplinskog postupka, kao i da u saradnji sa drugom državnim organima radi na pripremi propisa kojima bi se omogućilo uvođenje obaveznih testova na narkotike i da se razmotre pitanja upotrebe mobilnih telefona u školama.

U skladu sa navedenim zaključcima Vlade, skraćeni su rokovi za pokretanje i vođenje vaspitno-disciplinskog postupka u slučaju navedenih težih povreda obaveze učenika; precizirano je postupanje svih učesnika kako bi se obezbedila efikasnost vaspitno-disciplinskog postupka; propisana je obaveza donošenja akta kada je u pitanju upotreba mobilnog telefona i drugog elektronskog uređaja; predviđena je međuresorna saradnja sa drugim organima u cilju stvaranja uslova za razvoj opštih međupredmetnih kompetencija i dr.

Kao novo rešenje propisana je mogućnost udaljenja učenika iz neposrednog obrazovno-vaspitnog rada, uz propisivanje odgovarajućih obaveza kako za učenike, njihove roditelje, odnosno zakonske zastupnike, tako i za školu.

Posebno, uređena je i mogućnost prijave nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja učenika putem softverskog rešenja - Nacionalne platforme za prevenciju nasilja koje uključuje decu – Čuvam te.

U Predlogu zakona uređuju se i specifičnosti srednjeg obrazovanja i vaspitanja za potrebe unutrašnjih poslova (osnivanje ustanove, izbor direktora i v.d. direktora ustanove, sastav i imenovanje organa upravljanja ustanove, stepen i vrsta obrazovanja nastavnika koji izvode nastavu iz stručnih predmeta i dr. u skladu sa specifičnostima rada ove ustanove). Posebno, data je upućujuća norma kada je u pitanju ostvarivanje srednjeg bogoslovskog obrazovanja, prema zahtevima tradicionalnih crkava i verskih zajednica, radi prepoznavanja tog obrazovanja u sistemu i omogućavanja nastavka školovanja.

Druge izmene i dopune su predložene u cilju unapređivanja douniverzitetskog obrazovanja i vaspitanja – preciziranjem pojedinih odredaba (npr. u vezi sa normom neposrednog rada; obezbeđivanjem sredstava i dr); usaglašavanja sa drugim propisima (zakonom kojim se uređuje Nacionalni okvir kvalifikacija i zakonom kojim se uređuje dualno obrazovanje); kao i novim rešenjima u skladu sa zahtevima iz prakse (npr. u vezi sa: obrazovanjem nastavnika; saradnicima na poslovima na kojima se unapređuje nega, ishrana i preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita dece u predškolskoj ustanovi i dr).

S obzirom da navedena pitanja i probleme nije moguće rešiti donošenjem samo podzakonskih akata, to je donošenje izmena i dopuna Zakona, jedini način za rešavanje problema i unapređivanje sistema obrazovanja i vaspitanja.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona vrši se dopuna u članu 1. Zakona, tako što se dodaju novi st 5. i 6. radi uvođenja u sistem prosvete škola u kojima se stiče srednje obrazovanje i vaspitanje za potrebe unutrašnjih poslova, i posebno radi prepoznavanja specifičnosti srednjeg bogoslovskog obrazovanja.

Članom 2. Predloga zakona dodat je novi stav u članu 12. koji treba da omogući donošenje posebnih programa, projekata i aktivnosti za sve propisane međupredmetne kompetencije, a jedna od njih je i odgovoran odnos prema zdravlju.

Članom 3. Predloga zakona vrši se izmena u članu 23. Zakona, kako bi se ukazalo na specifičnosti upisa kada je u pitanju srednja škola za potrebe unutrašnjih poslova.

Članom 4. Predloga zakona vrši se izmena u članu 25. Zakona, kako bi se izvršilo usaglašavanje propisa kojima se uređuje trajanje osnovnog muzičkog obrazovanja i vaspitanja.

Članom 5. Predloga zakona vrši se izmena člana 28. Zakona, tako što se utvrđuje da se vaspitno-obrazovni rad predškolske ustanove ostvaruje u toku radne godine i vrši se upućivanje na poseban zakon, s obzirom na specifičnosti rada ovih ustanova u odnosu na škole koje obrazovno-vaspitni rad ostvaruju u toku školske godine.

Članom 6. Predloga zakona, kojim se menja član 74. Zakona, uvodi se novina kojom se utvrđuje da se vladanje ocenjuje brožčanom ocenom počev od drugog razreda osnovne škole (dosadašnje rešenje od šestog razreda), i to ne samo na kraju nego i u toku prvog i drugog polugodišta, što znači najmanje dva puta tokom polugodišta kao mera pojačane odgovornosti.

Članom 7. Predloga zakona vrši se izmena člana 75. Zakona, kako bi se odredbe o utvrđivanju opšteg uspeha učenika osnovnog obrazovanja i vaspitanja usaglasile sa predloženim rešenjima za ocenjivanje vladanja učenika u članu 6. Predloga zakona.

Članom 8. Predloga zakona, kojim se menja član 76. Zakona, precizira se uloga roditelja prilikom izrade IOP-a od strane tima za dodatnu podršku detetu, odnosno učeniku, tako što se propisuje da se njegova izrada vrši u saradnji sa roditeljem, odnosno drugim zakonskim zastupnikom.

Članom 9. Predloga zakona menja se član 78. Zakona, tako što se brišu odredbe koje se odnose na pravo kandidata koji je nakon završenog programa obuke stekao javnu ispravu o ostvarenom standardu kvalifikacije u celini i javnu ispravu o ostvarenom standardu ključnih kompetencija za opšteobrazovni deo srednjeg stručnog obrazovanja odraslih, na polaganje završnog ispita i stručne mature, s obzirom da je ovo pitanje uređeno posebnim zakonom koji uređuje Nacionalni okvir kvalifikacija Republike Srbije.

Članom 10. Predloga zakona dopunjuje se član 79. Zakona, koji uređuje prava deteta i učenika, tako što propisuje koja prava ostvaruje učenik koji pohađa nastavu u srednjoj škola za potrebe unutrašnjih poslova.

Članom 11. Predloga zakona menja se član 82. Zakona, tako što se preciziraju odredbe u vezi sa podnošenjem prigovora na ocenu, ispit i vladanje, u skladu sa zahtevima prakse i novim rešenjima da se vladanje ocenjuje i u toku polugodišta, kao jedna od novih mera koja treba da doprinese jačanju vaspitne uloge škole kroz vrednovanje, odnosno brožčano ocenjivanje vladanja.

Članom 12. Predloga zakona menja se član 83. Zakona, koji uređuje odgovornost učenika. Kao novo rešenje precizirano je da će i u slučaju sumnje da je počinio težu povredu obaveze učenika i povredu zabrane, škola uz učešće roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, pojačati vaspitni rad odgovarajućim aktivnostima. Novina je i da odeljenski starešina ima obavezu da vodi posebnu pedagošku evidenciju o pojačanom vaspitnom radu, da se sačinjava plan pojačanog

vaspitanog rada koji traje najkraće do okončanja vaspitno-disciplinskog postupka, a da rezultate takvog pojačanog vaspitnog rada, na osnovu zajedničkog izveštaja odeljenskog starešine, stručnih saradnika i timova, direktor, odnosno nastavničko veće uzima u obzir prilikom izricanja vaspitno-disciplinske mere. Novina je i da se sa učenikom koji van prostorija škole, odnosno drugog prostora u kome škola realizuje obrazovno-vaspitni rad, učini povredu zabrane iz čl. 110-112. ovog zakona, u skladu sa izveštajem spoljašnje mreže zaštite u školi realizuje pojačan vaspitni rad, uz preduzimanje drugih aktivnosti propisanih praviilnikom kojim se uređuju kriterijumi za prepoznavanje oblika diskriminacije, postupanje ustanove u slučaju sumnje ili utvrđenog diskriminativnog ponašanja i vređanja ugleda, časti i dostojanstva ličnosti, kao i protokolom postupanja u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje.

Posebno, u vezi sa težom povredom obaveze učenika koja se odnosi na upotrebu mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva u svrhe kojima se ugrožavaju prava drugih ili u svrhe prevare u postupku ocenjivanja, propisana je obaveza za školu da donese opšti akt kojim će propisati upotrebu mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva, shodno Zaključku Vlade od 4. maja 2023. godine. Radi ujednačenog postupanja ustanova, predviđeno je da Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja donese smernice za upotrebu mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva.

Članom 13. Predloga zakona dopunjuje se član 84. Zakona, koji uređuje odgovornost roditelja, tako što su precizirani oblici vaspitnog rada sa učenikom u kojima roditelj, odnosno drugi zastupnik ima obavezu da uzme aktivno učešće na poziv škole, i posebno, izvršeno je preciziranje organa kojem škola podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno krivičnu prijavu radi utvrđivanja odgovornosti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika iz propisanih razloga.

Članom 14. Predloga zakona vrši se izmena člana 85. Zakona, koji uređuje vaspitno-disciplinski postupak. Navedenim članom preciziraju se rokovi u vaspitno-disciplinskom postupku, a kao jedna od mera u oviru pojačanog vaspitnog rada sa učenicima utvrđuje se društveno-korisni, odnosno humanitarni rad (prema dosadašnjem rešenju obaveza obavljanja društveno-korisnog, odnosno humanitarnog rada učeniku se određivala uporedo sa izricanjem vaspitne, odnosno vaspitno-disciplinske mere).

Predložene izmene propisuju odlaganje ispisivanja učenika iz srednje škole ukoliko je protiv njega pokrenut vaspitno-disciplinski postupak, i to do okončanja ovog postupka. Ukoliko nakon toga učenik i dalje želi da se ispiše, škola je u obavezi da dozvoli ispisivanje, a da u ispisnicu unese izrečenu vaspitno-disciplinska meru koja je za učenika izrečena tokom postupka. Škola u kojoj učenik nastavlja školovanje imaće obavezu da prati ponašanje učenika i sprovedi pojačan vaspitni rad u saradnji sa nadležnim centrom za socijalni rad i drugim ustanovama spoljašnje zaštitne mreže.

Posebno, u skladu sa Zaključkom Vlade od 5. maja 2023. godine skraćeni su rokovi za pokretanje i vođenje vaspitno-disciplinskog postupka, u slučaju teže povrede obaveze učenika: posedovanje, podstrekavanje, pomaganje, davanje drugom učeniku i upotreba psihoaktivnih supstanci, odnosno alkohola, droga i nikotinskih proizvoda, i posebno, unošenje u školu ili drugu organizaciju oružja, pirotehničkog sredstva ili drugog predmeta kojim može da ugrozi ili povredi drugo lice, kao i u slučaju povrede zabrane.

Posebno, data je mogućnost udaljenja učenika iz neposrednog obrazovno-vaspitanog rada koji obuhvata obaveznu nastavu i ostale oblike obrazovno-vaspitanog rada. Precizirana su i rešenja koja se odnose na trajanje udaljenja i obaveze učenika, roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika i škole tokom udaljenja učenika u vezi sa nastavim procesom.

Članom 15. Predloga zakona menja se član 86. Zakona, tako što je kao novina, kada su u pitanju vaspitno-disciplinske mere, predložena odredba koja propisuje da se mera isključenja učenika iz škole, odnosno škole sa domom izriče u slučaju ukoliko druge izrečene mere i aktivnosti ne dovedu do poboljšanja u ponašanju učenika, kao i da je u slučaju izricanja ove mere škola dužna da o tome obavesti nadležni centar za socijalni rad, radi preduzimanja mera iz svoje nadležnosti. Međutim, izuzetno od navedenog imajući u vidu Zaključak Vlade od 5. maja 2023. godine, propisane su strožije mere u slučajevima povrede obaveze učenika: posedovanje, podstrekavanje, pomaganje, davanje drugom učeniku i upotreba psihoaktivnih supstanci, odnosno alkohola, droga i nikotinskih proizvoda, i unošenje u školu ili drugu organizaciju oružja, pirotehničkog sredstva ili drugog predmeta kojim može da ugrozi ili povredi drugo lice, kada se može izreći mera premeštaja učenika u drugu osnovnu školu (prema dosadašnjem rešenju ova mera se izricala samo za povredu zabrane), a za učenika srednje škole - isključenje.

Posebno, s obzirom da se u praksi dešava da učenik na kraju školske godine učini težu povredu obaveze učenika ili povredu zabrane, novim rešenjem propisuje se da izuzetno u tom slučaju odeljenjski starešina predlaže odeljenjskom veću smanjenje zaključne ocene iz vladanja na kraju drugog polugodišta, budući da tada nije moguće voditi vaspitno-disciplinski postupak, utvrditi odgovornost i sprovesti pojačani vaspitni rad.

Članom 16. Predloga zakona dopunjuje se član 90. Zakona, tako što se dodaje novi stav 2. kojim se precizira da, za razliku od drugih obrazovno-vaspitnih ustanova, srednju školu za potrebe unutrašnjih poslova može osnovati samo Republika Srbija.

Članom 17. Predloga zakona menja se član 98. Zakona, tako što u konkretnim slučajevima upućuje na posebne zakone. Precizira se da škola može da ostvaruje programe obuka, stručnog osposobljavanja i druge aktivnosti obrazovanja odraslih ukoliko stekne status javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih, u skladu sa zakonom kojim se uređuje Nacionalni okvir kvalifikacija, a drugom izmenom definiše se da škola koja ima odgovarajuću opremu i prostor tako da pored realizacije učenja kroz rad za svoje učenike, organizuje i učenje kroz rad za učenike drugih škola i praktičnu nastavu za obuke i stručno osposobljavanje, može da stekne status trening centra, u skladu sa zakonom kojim se uređuje dualno obrazovanje.

Članom 18. Predloga zakona vrši se izmena člana 106. Zakona, u delu koji propisuje redosled preduzimanja mera koje se primenjuju kada organ nadležan za obavljanje poslova inspekcijskog, odnosno stručno-pedagoškog nadzora utvrdi da ustanova ne ispunjava propisane uslove za rad ili ne obavlja delatnost na propisani način.

Ovim članom precizirane su i odredbe koje se odnose na postupak izbora novog organa upravljanja i/ili direktora, kao i postupanje ukoliko privremeni organ upravljanja i/ili v.d. direktor, u ostavljenom roku ne postupe po nalogu organa, odnosno ne uklone uočene nepravilnosti.

Članom 19. Predloga zakona dodaje se novi stav 12. u članu 111. Zakona kojim se uređuje prijem prijave u vezi sa nasiljem, zlostavljanjem i zanemarivanjem učenika putem softverskog rešenja - Nacionalne platforme za prevenciju nasilja koje uključuje decu – Čuvam te, a dosadašnji stav 12. koji postaje stav 13. menja se tako

što se precizira da ministar propisuje i mogućnost korišćenja softverskog rešenja – Nacionalne platforme za prevenciju nasilja koje uključuje decu – Čuvam te.

Članom 20. Predloga zakona kojim se dopunjuje član 116. Zakona, dodat je novi stav kojim se zbog specifičnosti rada srednje škole osnovane za potrebe unutrašnjih poslova, propisuje drugačiji sastav organa upravljanja kao i nadležnost za imenovanje ovog organa u toj školi.

Članom 21. Predloga zakona menja se član 117. Zakona, radi usaglašavanja sa predloženom dopunom u članu 116. Zakona i ispravljanja tehničke greške.

Članom 22. Predloga zakona dopunjuje se član 123. Zakona, tako što se uređuje način izbora direktora srednje škole osnovane za potrebe unutrašnjih poslova.

Takođe, navedenim članom preciziran je rok za raspisivanje konkursa za izbor direktora i u situaciji kada direktoru prestaje dužnost navršavanjem 65 godina života.

Članom 23. Predloga zakona dopunjuje se član 125. Zakona, tako što se na poseban uređuje način izbora vršioca dužnosti direktora srednje škole osnovane za potrebe unutrašnjih poslova.

Članom 24. Predloga zakona menja se tačka 22. u članu 126. Zakona. Vršiti se usaglašavanje poslova direktora sa članom 154. Zakona, s obzirom da navedeni član više ne sadrži odredbu da direktor odlučuje po žalbi na rešenje konkursne komisije za izbor kandidata za prijem u radni odnos. Umesto navedenog posla predloženo je da direktor podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno krivičnu prijavu u skladu sa članom 84. stav 3. Zakona.

Članom 25. Predloga zakona dopunjuje se član 130. Zakona, tako što se unosi novi stav koji propisuje da saradnici na poslovima kojima se unapređuju nega, ishrana, preventivno-zdravstvena i socijalna zaštita dece u predškolskoj ustanovi mogu da učestvuju u radu vaspitno-obrazovnog veća bez prava odlučivanja.

Članom 26. Predloga zakona, dopunjuje se član 139. Zakona, tako što se kao dodatni uslov za prijem u radni odnos u srednjoj školi za potrebe unutrašnjih poslova propisuje da zaposleni treba da ispunjava bezbednosne uslove za prijem u radni odnos u ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Članom 27. Predloga zakona menja se član 141. Zakona, tako što je dodato novo rešenje u vezi sa obrazovanjem nastavnika, radi rešavanja problema nedostajućeg nastavničkog kadra.

Druga novina, s obzirom na specifičnost srednje škole osnovane za potrebe unutrašnjih poslova, propisuje da poslove nastavnika stručnih predmeta mogu da obavljaju i zaposleni u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, kao i da stepen i vrstu obrazovanja nastavnika stručnih predmeta po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, propisuje ministar.

Članom 28. Predloga zakona vrši se dopuna člana 144. Zakona, tako što se propisuje da bez licence nastavu iz stručnih predmeta u školi osnovanoj za potrebe unutrašnjih poslova, može da izvodi lice zaposleno u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove.

Članom 29. Predloga zakona vrši se dopuna člana 155. Zakona, tako što se propisuje da u ustanovi osnovanoj za potrebe unutrašnjih poslova, kao nastavnik ili asistent može da se angažuje lice zaposleno u ministarstvu nadležnom za

unutrašnje poslove i to na određeno vreme za svaku školsku godinu, za najviše 30% od punog radnog vremena, uz saglasnost ministra.

Članom 30. Predloga zakona vrši se dopuna člana 157. Zakona, tako što se propisuje da nastavniku izuzetno može biti produžen radu u inostranstvu na period duži od četiri godine.

Članom 31. Predloga zakona menja se član 160. Zakona, tako što se preciziraju odredbe koja definišu normu neposrednog rada nastavnika sa učenicima (u redovnoj školi i u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, kao i za rad nastavnika u odeljenju za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom u osnovnoj školi) i posebno, dodaje se nova tačka kojom se uređuje norma neposrednog rada vaspitača sa decom na bolničkom lečenju u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

Članom 32. Predloga zakona menja se član 164. tako što se nošenje služenog oružja u srednjoj školi za potrebe unutrašnjih poslova, zbog specifičnosti rada, izuzima od težih povreda radne obaveze zaposlenog.

Članom 33. Predloga zakona precizira se član 187. Zakona, u delu koji se odnosi na obezbeđivanje sredstava iz budžeta Republike Srbije za ostvarivanje predškolskog programa. Precizirano je i ovlašćenje ministra da propiše bliže uslove i merila za utvrđivanje sredstava za ostvarivanje navedenih programa.

Posebno, predviđeno je da se sredstva za ostvarivanje prava iz člana 79. stav 2. tačka 12) ovog zakona (pravo na smeštaj, ishranu, vaspitni rad i druga prava), za učenike koji pohađaju nastavu u srednjoj školi za potrebe unutrašnjih poslova obezbeđuju u budžetu Republike Srbije, na razdelu ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Članom 34. Predloga zakona menja se član 189. zakona, u delu koji se odnosi na obezbeđivanje sredstava iz budžeta jedinice lokalne samouprave za ostvarivanje delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja (poludnevni i celodnevni boravak, ishrana, nega i preventivna zaštita dece predškolskog uzrasta), tako što osim važećeg rešenja u pogledu iznosa sredstava do 80% od ekonomske cene po detetu, daje mogućnost da se izuzetno ta sredstva mogu obezbediti i u visini od 100% od ekonomske cene po detetu ukoliko jedinica lokalne samouprave ima obezbeđena sredstva za te namene

Predložena izmena treba da omogući jedinicama lokalne samouprave, koje imaju mogućnosti za to, da vode maksimalnu društvenu brigu o deci i porodici, čime se podiže svest o značaju predškolskog vaspitanja i obrazovanja za razvoj dece i da se teži da boravak dece u predškolskim ustanovama bude besplatan.

Članom 35. Predloga zakona menja se član 193. tako što se na poseban način uređuje visina kazni za visokoškolsku ustanovu.

Čl. 36. i 37. Predloga zakona menjaju se čl. 194. i 195. Zakona, tako što je kao podrška predloženim merama za veću odgovornost roditelja, povećan iznos zakonskog novčanog minimuma kojim se kažnjava za prekršaj roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, za povredu obaveze iz člana 84. Zakona, odnosno koji učini povredu zabrane iz čl. 111. i 112. Zakona.

Članom 38. Predloga zakona vrši se izmena u članu 50. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 129/21), radi pomeranja rokova kada je u pitanju polaganje završnog ispita na kraju osnovnog obrazovanja i vaspitanja i opšte, umetničke i stručne mature na kraju srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Preduslov za kvalitetno sprovođenje ispita kojima se završava osnovno i srednje obrazovanje - opšta, umetnička i stručna matura (državna matura) jeste da

se u potpunosti obezbede uslovi za njihovo sprovođenje. U prethodnom periodu planirane su aktivnosti i obavljani su mnogobrojni poslovi u cilju obezbeđivanja uslova posebno za sprovođenje državne mature. Ipak, da bi državna matura bila sprovedena u punom kapacitetu i omogućila ostvarivanje svih prava kandidata koji pristupe polaganju, potrebno je preduzeti mere i obaviti dodatne poslove u narednom periodu (ojačati kapacitete Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja - Centra za ispite (prostorne, kadrovske i materijalne), obaviti konsultacije sa visokoškolskim ustanovama, rešavati probleme softvera koji izrađuje Comtrade, koji bi trebalo da podrži sve poslove vezane za sprovođenje državne mature i upis učenika na visokoškolske ustanove koji je još uvek je u fazi razvoja i povezivanja sa registrima koji se vode u okviru JISP-a, i dr). Imajući u vidu navedene razloge, predlaže se da se rok za početak sprovođenja državne mature, kao i završnog ispita u osnovnom obrazovanju pomeri za školsku 2025/2026. godinu. Do tog trenutka će se kontinuirano obavljati svi poslovi vezani za pripremu polaganja navedenih ispita i izvršiće se dodatna probna testiranja za učenike i sl.

Član 39. Predloga zakona sadrži ovlašćenje za ministra da donese podzakonske akte.

Član 40. Predloga zakona sadrži odredbe o stupanju na snagu propisa.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva potrebna za početak rada i obavljanje delatnosti srednje škole za potrebe unutrašnjih poslova, obezbediće se u budžetu Republike Srbije, u skladu sa zakonom, saglasno Odluci o osnivanju Srednje škole unutrašnjih poslova „Jakov Nenadović” u Sremskoj Kamenici („Službeni glasnik RS”, broj 4/23), u okviru Razdela 26 - Ministarstvo prosvete, Glava 26.2 - Srednje obrazovanje, Program 2004 - Srednje obrazovanje, funkcija 920 - Srednje obrazovanje, Programska aktivnost 0003 - Podrška radu škola od posebnog interesa za Republiku Srbiju, u ukupnom iznosu od 12.285.000 dinara.

Sredstva potrebna za novo zapošljavanje usled povećanja broja izvršioca obezbediće se u skladu sa dinamikom zapošljavanja kod korisnika javnih sredstava i bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

Sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona u narednim godinama obezbediće se u okviru utvrđenih limita na razdelu ministarstva nadležnog za srednje obrazovanje i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije, odnosno u okviru utvrđenog ukupnog nivoa rashoda i izdataka budžeta Republike Srbije za svaku godinu.

**PREGLED ODREĐABA ZAKONA
O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA KOJE SE MENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se osnove sistema predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih, i to: principi, ciljevi, ishodi, standardi obrazovanja i vaspitanja, znanja, veština i stavova (u daljem tekstu: kompetencije), način i uslovi za obavljanje delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, vrste programa obrazovanja i vaspitanja, osnivanje, organizacija, finansiranje i nadzor nad radom ustanova obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: ustanova), kao i druga pitanja od značaja za obrazovanje i vaspitanje.

Ovim zakonom uređuju se i radni odnosi zaposlenih u ustanovi.

Ovim zakonom uspostavlja se i uređuje Jedinostveni informacioni sistem prosvete predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, visokog obrazovanja i učeničkog i studentskog standarda.

Srednje vojno obrazovanje uređuje se posebnim zakonom u sistemu odbrane i ovim zakonom.

SPECIFIČNOSTI SREDNJEG OBRAZOVANJA I VASPITANJA ZA POTREBE UNUTRAŠNJIH POSLOVA UREĐUJU SE OVIM ZAKONOM I PROPISIMA U OBLASTI SREDNJEG OBRAZOVANJA I VASPITANJA I UNUTRAŠNJIH POSLOVA.

SREDNJE BOGOSLOVSKO OBRAZOVANJE OSTVARUJE SE U SKLADU SA POSEBNIM ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJU CRKVE I VERSKE ZAJEDNICE.

Na pitanja postupanja u upravnim stvarima, koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Termini izraženi u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

Opšte međupredmetne kompetencije

Član 12.

Cilj orijentacije ka opštim međupredmetnim kompetencijama i ključnim kompetencijama je dinamičnije i angažovanije kombinovanje znanja, veština i stavova relevantnih za različite realne kontekste koji zahtevaju njihovu funkcionalnu primenu.

Opšte međupredmetne kompetencije zasnivaju se na ključnim kompetencijama, razvijaju se kroz nastavu svih predmeta, primenjuju se u različitim situacijama i kontekstima pri rešavanju različitih problema i zadataka, neophodne su svim učenicima za lično ostvarenje i razvoj, kao i uključivanje u društvene tokove i zapošljavanje i čine osnovu za celoživotno učenje.

Opšte međupredmetne kompetencije za kraj obaveznog osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji, su:

- 1) kompetencija za učenje;
- 2) odgovorno učešće u demokratskom društvu;
- 3) estetička kompetencija;
- 4) komunikacija;
- 5) odgovoran odnos prema okolini;
- 6) odgovoran odnos prema zdravlju;
- 7) preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu;

- 8) rad sa podacima i informacijama;
- 9) rešavanje problema;
- 10) saradnja;
- 11) digitalna kompetencija.

Opšte međupredmetne kompetencije za kraj srednjeg obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji, su:

- 1) kompetencija za celoživotno učenje;
- 2) komunikacija;
- 3) rad sa podacima i informacijama;
- 4) digitalna kompetencija;
- 5) rešavanje problema;
- 6) saradnja;
- 7) odgovorno učešće u demokratskom društvu;
- 8) odgovoran odnos prema zdravlju;
- 9) odgovoran odnos prema okolini;
- 10) estetička kompetencija;
- 11) preduzimljivost i preduzetnička kompetencija.

U CILJU STVARANJA USLOVA ZA RAZVOJ OPŠTIH MEĐUPREDMETNIH KOMPETENCIJA NA NIVOU OSNOVNOG I SREDNJEG OBRAZOVANJA I VASPITANJA, A PUTEM SARADNJE I UZ PODRŠKU DRUGIH ORGANA I MEĐURESORNIH TELA I TIMOVA DONOSE SE POSEBNI PROGRAMI, PROJEKTI I AKTIVNOSTI, ČIJE SE OSTVARIVANJE UREĐUJE PODZAKONSKIM AKTIMA KOJE DONOSI MINISTAR I MINISTRI NADLEŽNI ZA OBLASTI U OKVIRU KOJIH SE OSTVARUJE SARADNJA.

Upis stranog državljanina, lica bez državljanstva i tražioca državljanstva **Član 23.**

Strani državljanin, lice bez državljanstva i tražilac državljanstva, upisuju se u ustanovu iz člana 89. ovog zakona i ostvaruju pravo na obrazovanje i vaspitanje pod istim uslovima i na način propisan zakonom za državljane Republike Srbije, OSIM U USTANOVU IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA.

Za decu i učenike iz stava 1. ovog člana, za prognana i raseljena lica, izbeglice i migrante i decu i učenike koji su vraćeni u zemlju na osnovu sporazuma o readmisiji, koja ne poznaju jezik na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad ili pojedine programske sadržaje od značaja za nastavak obrazovanja i vaspitanja, ustanova organizuje učenje srpskog kao stranog jezika.

Dete stranog državljanina, lica bez državljanstva i tražioca državljanstva pohađa program srpskog kao stranog jezika, besplatno pod uslovom reciprociteta ili na teret roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, u organizaciji, odnosno prostorijama ustanove koju odredi ministar.

Dete stranog državljanina, dok boravi u Republici Srbiji, ima pravo da pohađa nastavu maternjeg jezika i kulture, besplatno pod uslovom reciprociteta ili na teret roditelja, u prostorijama ustanove koju odredi organ jedinice lokalne samouprave.

Trajanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja **Član 25.**

Osnovno obrazovanje i vaspitanje traje osam godina i ostvaruje se u dva obrazovna ciklusa u skladu sa posebnim zakonom.

Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje traje od ~~dve~~—ČETIRI do šest, a baletsko četiri godine i ostvaruju se u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa posebnim zakonom.

Osnovno obrazovanje odraslih organizuje se po razredima od prvog do osmog razreda i traje od tri do pet godina, u skladu sa posebnim zakonom.

Školska i radna godina

Član 28.

Obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se u toku školske godine, koja počinje 1. septembra, izvođenjem himne Republike Srbije, a završava se 31. avgusta naredne godine.

Obrazovno-vaspitni rad organizuje se u dva polugodišta.

Učenici imaju školski raspust.

Vreme, trajanje i organizacija obrazovno-vaspitnog rada i školskog raspusta utvrđuje se školskim kalendarom.

Školski kalendar može da se menja:

- 1) u izuzetnim slučajevima po odluci ministra;
- 2) na zahtev škole uz saglasnost ministra;
- 3) na zahtev jedinice lokalne samouprave uz saglasnost ministra.

Školski kalendar propisuje ministar do 1. juna tekuće godine za narednu školsku godinu.

Vaspitno-obrazovni rad predškolske ustanove ostvaruje se u toku radne godine, koja se prilagođava školskoj godini. U SKLADU SA POSEBNIM ZAKONOM.

Vladanje učenika

Član 74.

~~Vladanje učenika od prvog do petog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se opisnom ocenom koja ne utiče na opšti uspeh učenika.~~

~~Vladanje učenika od šestog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenika svih razreda srednjeg obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se brojčano na kraju prvog i drugog polugodišta i utiče na opšti uspeh.~~

VLADANJE UČENIKA PRVOG RAZREDA OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA OCENJUJE SE U TOKU I NA KRAJU PRVOG I DRUGOG POLUGODIŠTA OPISNOM OCENOM KOJA NE UTIČE NA OPŠTI USPEH UČENIKA.

VLADANJE UČENIKA OD DRUGOG RAZREDA OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA I VLADANJE UČENIKA SVIH RAZREDA SREDNJEG OBRAZOVANJA I VASPITANJA OCENJUJE SE BROJČANO U TOKU I NA KRAJU PRVOG I DRUGOG POLUGODIŠTA I UTIČE NA OPŠTI USPEH.

UČENIK SE OCENJUJE NAJMANJE DVA PUTA U POLUGODIŠTU IZ VLADANJA.

Zaključna ocena iz vladanja jeste brojčana, i to: primerno (5), vrlo dobro (4), dobro (3), zadovoljavajuće (2) i nezadovoljavajuće (1) i ulazi u opšti uspeh učenika.

Vladanje vanrednih učenika ne ocenjuje se.

Opšti uspeh

Član 75.

Opšti uspeh utvrđuje se kao: odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan.

Učenik nije sa uspehom završio razred, odnosno ima nedovoljan uspeh ukoliko ima više od dve nedovoljne ocene, osim ocene iz vladanja ili nije položio popravni ispit, osim učenika drugog i trećeg razreda osnovne škole koji se prevodi u naredni razred.

Opšti uspeh učenika osnovnog obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine zaključnih prelaznih brojevanih ocena iz obaveznih predmeta i iz izbornog programa drugi strani jezik, kao i ocene iz vladanja, počev od šestog DRUGOG razreda.

Opšti uspeh učenika srednjeg obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine prelaznih zaključnih brojevanih ocena iz obaveznih predmeta, izbornih programa, izuzev verske nastave i građanskog vaspitanja i ocene iz vladanja.

Način, postupak i kriterijume ocenjivanja uspeha iz pojedinačnih predmeta i vladanja i druga pitanja od značaja za ocenjivanje, propisuje ministar.

Individualni obrazovni plan

Član 76.

Detetu i učeniku i odraslom kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, teškoća u učenju, rizika od ranog napuštanja školovanja i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, ustanova obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacijskih prepreka, prilagođavanje načina ostvarivanja školskog programa i izradu, donošenje i ostvarivanje individualnog obrazovnog plana.

Učeniku koji postiže rezultate koji prevazilaze očekivani nivo obrazovnih postignuća, ustanova obezbeđuje prilagođavanje načina ostvarivanja školskog programa i izradu, donošenje i ostvarivanje individualnog obrazovnog plana.

Individualni obrazovni plan (u daljem tekstu: IOP) je poseban akt, koji ima za cilj optimalni razvoj deteta i učenika i ostvarivanje ishoda obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa propisanim ciljevima i principima, odnosno zadovoljavanja obrazovno-vaspitnih potreba deteta i učenika.

IOP izrađuje tim za dodatnu podršku detetu, odnosno učeniku U SARADNJI SA RODITELJEM, ODNOSNO DRUGIM ZAKONSKIM ZASTUPNIKOM, na osnovu prethodno ostvarenih, evidentiranih i vrednovanih mera individualizacije i izrađenog pedagoškog profila deteta, učenika i odraslog, a ostvaruje se nakon saglasnosti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Ukoliko roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, neopravdano odbije učešće u izradi ili davanje saglasnosti na IOP, ustanova je dužna da o tome obavesti nadležnu ustanovu socijalne zaštite u cilju zaštite najboljeg interesa deteta, odnosno učenika.

Vrste IOP-a jesu:

- 1) IOP1 - prilagođavanje načina rada i uslova u kojima se izvodi obrazovno-vaspitni rad; učenje jezika na kome se odvija obrazovno-vaspitni rad;
- 2) IOP2 - prilagođavanje ciljeva sadržaja i načina ostvarivanja programa nastave i učenja i ishoda obrazovno-vaspitnog rada;
- 3) IOP3 - proširivanje i produbljivanje sadržaja obrazovno-vaspitnog rada za učenika sa izuzetnim sposobnostima.

IOP donosi pedagoški kolegijum ustanove na predlog tima za inkluzivno obrazovanje, odnosno tima za pružanje dodatne podrške detetu i učeniku.

Tim za pružanje dodatne podrške detetu u predškolskoj ustanovi čine vaspitač, stručni saradnik, saradnik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, a u skladu sa potrebama deteta i pedagoški asistent, odnosno lični pratilac deteta, na predlog roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Tim za pružanje dodatne podrške učeniku u školi čini nastavnik razredne nastave, odnosno nastavnik predmetne nastave, odeljenjski starešina, stručni saradnik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik, a u skladu sa potrebama učenika i pedagoški asistent, odnosno lični pratilac učenika, na predlog roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Donošenju IOP-a 2 prethodi donošenje, primena i vrednovanje IOP-a 1, a obavezno je pribavljanje mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu i učeniku.

Mišljenje interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu i učeniku, može da predvidi i izmenu plana nastave i učenja.

U prvoj godini rada po IOP-u, IOP se vrednuje tromesečno, a u svakoj narednoj godini dva puta u toku radne, odnosno školske godine.

Sprovođenje IOP-a prati Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.

Podatak da je obrazovanje stečeno u skladu sa stavom 6. tač. 2) i 3) ovog člana unosi se u odgovarajući deo obrasca javne isprave.

Bliže uputstvo za ostvarivanje IOP-a, njegovu primenu i vrednovanje donosi ministar.

Završni ispiti u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju

Član 78.

Završni ispiti u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju su ispiti na državnom nivou kojima se završava određeni nivo obrazovanja i vaspitanja, i to:

- 1) u osnovnom obrazovanju i vaspitanju – završni ispit u osnovnom obrazovanju i vaspitanju;
- 2) u opštem srednjem obrazovanju i vaspitanju – opšta matura;
- 3) u srednjem umetničkom obrazovanju i vaspitanju – umetnička matura;
- 4) u srednjem stručnom obrazovanju i vaspitanju – stručna matura, završni ispit srednjeg stručnog obrazovanja, specijalistički i majstorski ispit i ispiti drugih oblika stručnog obrazovanja.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže završni ispit u skladu sa njegovim čulnim i motoričkim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta.

Učenik se može upisati na sledeći nivo obrazovanja i vaspitanja na osnovu rezultata postignutog na ispitu iz stava 1. ovog člana, osim specijalističkog i majstorskog ispita.

~~Kandidat koji je nakon završenog programa obuke stekao javnu ispravu o ostvarenom standardu kvalifikacije u celini i javnu ispravu o ostvarenom standardu ključnih kompetencija za opšteobrazovni deo srednjeg stručnog obrazovanja odraslih ima pravo izlaska na završni ispit, odnosno pravo na polaganje stručne mature.~~

Program, način organizacije i sprovođenja ispita i druga pitanja od značaja za ispite iz stava 1. ovog člana, propisuje ministar.

Prava deteta i učenika

Član 79.

Prava deteta i učenika ostvaruju se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, ovim i drugim zakonima.

Ustanova, odnosno zaposleni u ustanovi dužni su da obezbede ostvarivanje prava deteta i učenika, a naročito pravo na:

- 1) kvalitetan obrazovno-vaspitni rad koji obezbeđuje ostvarivanje principa i ciljeva iz čl. 7. i 8. ovog zakona;
 - 2) uvažavanje ličnosti;
 - 3) podršku za svestrani razvoj ličnosti, podršku za posebno iskazane talente i njihovu afirmaciju;
 - 4) zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
 - 5) blagovremenu i potpunu informaciju o pitanjima od značaja za obrazovanje i vaspitanje;
 - 6) informacije o pravima i obavezama;
 - 7) učestvovanje u radu organa škole, u skladu sa ovim i posebnim zakonom;
 - 8) slobodu udruživanja u različite grupe, klubove i organizovanje učeničkog parlamenta;
 - 9) javnost i obrazloženje ocene i podnošenje prigovora na ocenu i ispit;
 - 10) pokretanje inicijative za preispitivanje odgovornosti učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu ukoliko prava iz stava 2. tač. 1)-9) ovog člana nisu ostvarena;
 - 11) zaštitu i pravično postupanje ustanove prema detetu i učeniku;
 - 12) stipendiju, kredit, smeštaj i ishranu u domu učenika, u skladu sa posebnim zakonom, A ZA UČENIKE KOJI POHAĐAJU NASTAVU U USTANOVI IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA – PRAVO NA ISHRANU I SMEŠTAJ U INTERNATU, UDŽBENIKE, LEKTIRU, ŠKOLSKI PRIBOR , ODEĆU, OBUĆU I DRUGU OPREMU NEOPHODNU ZA POHAĐANJE NASTAVE I BORAVAK U ŠKOLI, ZDRAVSTVENU I PSIHOLOŠKU ZAŠTITU PREKO REFERENTNE USTANOVE (ZDRAVSTVENI PREGLEDI NA KOJE JE UČENIK UPUĆEN OD STRANE ŠKOLE), OSIGURANJE OD NEZGODE (INVALIDITETA) I NASILNE SMRTI I OSIGURANJE OD RIZIKA PRIRODNE SMRTI, VASPITNI RAD I DRUGA PRAVA, U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE OBLAST UNUTRAŠNJIH POSLOVA;
 - 13) druga prava u oblasti obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa zakonom.
- Učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta i učenika može da podnese pismenu prijavu direktoru ustanove u slučaju povrede prava iz stava 2. ovog člana ili neprimerenog ponašanja zaposlenih prema detetu i učeniku, u skladu sa opštim aktom ustanove, u roku od osam dana od dana saznanja o povredi prava.
- Zaposleni u ustanovi dužan je da odmah po saznanju, a najkasnije narednog radnog dana, podnese pismenu prijavu direktoru da je učinjena povreda prava deteta i učenika.
- Direktor je dužan da prijavu iz st. 3. i 4. ovog člana razmotri i da, uz konsultaciju sa učenikom i roditeljem, odnosno drugim zakonskim zastupnikom deteta i učenika, kao i zaposlenim odluči i preduzme odgovarajuće mere, u roku od osam dana od dana prijema prijave.

Prigovor na ocenjivanje, ocenu i ispit

Član 82.

Učenik osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, njegov roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da podnese:

- 1) prigovor na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja u toku školske godine;
- 2) prigovor na zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta;
- 3) prigovor na ispit.

Prigovor na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja u toku školske godine podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od saopštenja ocene.

Prigovor na zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od dana dobijanja đачke knjižice, odnosno svedočanstva, osim za učenike završnih razreda u roku od 24 sata.

Prigovor na ispit podnosi se direktoru škole, u roku od 24 sata od saopštavanja ocene na ispitu.

~~Direktor škole, u saradnji sa stručnim saradnikom i odeljenskim starešinom, rešenjem odlučuje o prigovoru iz stava 1. tačka 1) ovog člana u roku od tri dana, odnosno u roku od 24 sata o prigovoru iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, prethodno pribavljajući izjavu nastavnika.~~

DIREKTOR ŠKOLE, U SARADNJI SA STRUČNIM SARADNICIMA I ODELJENSKIM STAREŠINOM, REŠENJEM ODLUČUJE O PRIGOVORU IZ STAVA 1. TAČKA 1) OVOG ČLANA – NA OCENU IZ OBAVEZNOG PREDMETA, IZBORNOG PROGRAMA I AKTIVNOSTI U TOKU ŠKOLSKE GODINE, U ROKU OD TRI DANA, UZ PRETHODNO PRIBAVLJENU IZJAVU NASTAVNIKA, ODNOSNO U ROKU OD 24 SATA O PRIGOVORU IZ STAVA 1. TAČKA 2) OVOG ČLANA - NA ZAKLJUČNU OCENU IZ OBAVEZNOG PREDMETA, IZBORNOG PROGRAMA I AKTIVNOSTI NA KRAJU PRVOG I DRUGOG POLUGODIŠTA I IZ STAVA 1. TAČKA 3) OVOG ČLANA - PRIGOVOR NA ISPIT, UZ PRETHODNO PRIBAVLJENE IZJAVE NASTAVNIKA.

Direktor je dužan da predmetnom nastavniku na čiju ocenu U TOKU ŠKOLSKE GODINE je uloženi prigovor, u roku od tri dana od dana donošenja rešenja iz stava 5. ovog člana dostavi rešenje.

Ako oceni da je prigovor na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti osnovan i da ocena nije javno saopštena, obrazložena, odnosno da ocenjivanje nije u skladu sa propisima, direktor poništava ocenu, pojačava pedagoško-instruktivni rad sa nastavnikom u ustanovi i rešenjem obrazuje komisiju za proveru znanja učenika, pregled i ponovno ocenjivanje pismenog ili drugog rada učenika. Komisija ima tri člana, od kojih su dva stručna za predmet, odnosno oblast predmeta.

Ukoliko se utvrdi da zaključna ocena nije izvedena u skladu sa propisima, direktor poništava i vraća ocenu odeljenjskom veću na razmatranje i zaključivanje.

Ako direktor i nakon ponovnog razmatranja i zaključivanja od strane odeljenjskog veća propisanog stavom 8. ovog člana, utvrdi da zaključna ocena iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti nije izvedena u skladu sa propisima ili je prigovor iz drugih razloga osnovan, rešenjem poništava zaključnu ocenu i upućuje učenika na polaganje ispita.

Nastavnik čija ocena je poništena upućuje se i na stručno usavršavanje za oblast ocenjivanja i komunikacijskih veština.

Ukoliko pojačani pedagoško-instruktivni rad u ustanovi i stručno usavršavanje nastavnika ne daju pozitivan rezultat, direktor je u obavezi da zahteva stručno pedagoški nadzor nad radom nastavnika od strane prosvetnog savetnika.

DIREKTOR ŠKOLE, U SARADNJI SA STRUČNIM SARADNICIMA REŠENJEM ODLUČUJE O PRIGOVORU IZ STAVA 1. TAČKA 1) OVOG ČLANA – NA OCENU IZ VLADANJA U TOKU ŠKOLSKE GODINE U ROKU OD TRI DANA, UZ PRETHODNO PRIBAVLJENU IZJAVU ODELJENJSKOG STAREŠINE.

~~Ako direktor u saradnji sa stručnim saradnikom i odeljenjskim starešinom oceni da je prigovor na ocenu iz vladanja osnovan i da ocenjivanje nije u skladu sa propisima upućuje odeljenjskom veću na razmatranje i ponovno odlučivanje, uz učešće stručnih saradnika.~~

AKO DIREKTOR U SARADNJI SA STRUČNIM SARADNICIMA OCENI DA JE PRIGOVOR NA ZAKLJUČNU OCENU IZ VLADANJA OSNOVAN I DA OCENJIVANJE NIJE IZVEDENO U SKLADU SA PROPISIMA, VRAĆA OCENU ODELJENJSKOM VEĆU NA RAZMATRANJE I PONOVRNO ODLUČIVANJE.

Ako utvrdi da je ocena na ispitu izvedena protivno propisima, poništava ispit i upućuje učenika na ponovno polaganje ispita. Ispit se organizuje u roku od tri dana od dana podnošenja prigovora.

Ukoliko škola nema potreban broj stručnih lica DA OBRAZUJE KOMISIJU, angažuje stručno lice iz druge škole.

Nastavnik čija ocena je osporena ili na čiji je predlog utvrđena zaključna ocena, ne može da bude član komisije.

Kada je poništen ispit direktor obrazuje novu komisiju u čijem sastavu ne mogu da budu članovi komisije čiji je ispit poništen.

Ocena komisije je konačna.

Odgovornost učenika

Član 83.

~~Prema učeniku koji vrši povredu pravila ponašanja u školi ili ne poštuje odluke direktora i organa škole, neopravdano izostane sa nastave pet časova, odnosno koji svojim ponašanjem ugrožava druge u ostvarivanju njihovih prava, škola će uz učešće roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, pojačati vaspitni rad aktivnostima: u okviru odeljenjske zajednice, stručnim radom odeljenjskog starešine, pedagoga, psihologa, posebnih timova, a kada je to neophodno da sarađuje sa odgovarajućim ustanovama socijalne, odnosno zdravstvene zaštite sa ciljem definisanja i pružanja podrške učeniku u vezi sa promenom njegovog ponašanja.~~

PREMA UČENIKU KOJI VRŠI POVREDU PRAVILA PONAŠANJA U ŠKOLI ILI NE POŠTUJE ODLUKE DIREKTORA I ORGANA ŠKOLE, NEOPRAVDANO IZOSTANE SA NASTAVE PET ČASOVA, ODNOSNO KOJI SVOJIM PONAŠANJEM UGROŽAVA DRUGE U OSTVARIVANJU NJIHOVIH PRAVA, KAO I U SLUČAJU SUMNJE DA JE POČINIO TEŽU POVREDU OBAVEZE UČENIKA I POVREDU ZABRANE IZ ČL. 110-112. OVOG ZAKONA, ŠKOLA UZ UČEŠĆE RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, POJAČAVA VASPITNI RAD.

VASPITNI RAD IZ STAVA 1. OVOG ČLANA OSTVARUJE SE AKTIVNOSTIMA: U OKVIRU ODELJENJSKE ZAJEDNICE, STRUČNIM RADOM ODELJENJSKOG STAREŠINE, PEDAGOGA, PSIHologa I POSEBNIH TIMOVA. KADA JE NEOPHODNO, ŠKOLA SARADUJE I SA ODGOVARAJUĆIM USTANOVAMA SOCIJALNE, ODNOSNO ZDRAVSTVENE ZAŠTITE, RADI ODREĐIVANJA I PRUŽANJA PODRŠKE UČENIKU U VEZI SA PROMENOM NJEGOVOG PONAŠANJA.

ODELJENJSKI STAREŠINA, ZAJEDNO SA STRUČNIM SARADNICIMA, ODNOSNO SA TIMOM ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE, NASILJA, ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA ILI TIMOM ZA INKLUZIVNO OBRAZOVANJE, SAČINJAVAJA PLAN POJAČANOG VASPITNOG RADA KOJI TRAJE NAJKRAĆE DO OKONČANJA VASPITNO-DISCIPLINSKOG POSTUPKA.

ODELJENJSKI STAREŠINA VODI POSEBNU PEDAGOŠKU EVIDENCIJU O POJAČANOM VASPITNOM RADU U KOJU SE UNOSE PODACI O: DOGAĐAJU, UČESNICIMA, VREMENSKOJ DINAMICI, PREDUZETIM AKTIVNOSTIMA I MERAMA I OSTVARENIM REZULTATIMA TOG RADA.

REZULTATE POJAČANOG VASPITNOG RADA, NA OSNOVU ZAJEDNIČKOG IZVEŠTAJA ODELJENJSKOG STAREŠINE, STRUČNIH SARADNIKA I TIMOVA, DIREKTOR, ODNOSNO NASTAVNIČKO VEĆE UZIMA U OBZIR PRILIKOM IZRICANJA VASPITNO - DISCIPLINSKE MERE.

SA UČENIKOM KOJI VAN PROSTORA ŠKOLE, ODNOSNO DRUGOG PROSTORA U KOME ŠKOLA OSTVARUJE OBRAZOVNO-VASPITNI RAD, UČINI POVREDU ZABRANE IZ ČL. 110-112. OVOG ZAKONA, ŠKOLA U SKLADU SA IZVEŠTAJEM SPOLJAŠNJE MREŽE ZAŠTITE POJAČAVA VASPITNI RAD, UZ PREDUZIMANJE DRUGIH AKTIVNOSTI U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJU: KRITERIJUMI ZA PREPOZNAVANJE OBLIKA DISKRIMINACIJE,

POSTUPANJE USTANOVE U SLUČAJU SUMNJE ILI UTVRĐENOG DISKRIMINATIVNOG PONAŠANJA I VREĐANJA UGLEDA, ČASTI I DOSTOJANSTVA LIČNOSTI, KAO I PROTOKOLA POSTUPANJA U ODGOVORU NA NASILJE, ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE.

Učenik može da odgovara za lakšu povredu obaveze utvrđenu opštim aktom škole, za težu povredu obaveze koja je u vreme izvršenja bila propisana ovim zakonom i za povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona.

Teže povrede obaveza učenika su:

1) uništenje, oštećenje, skrivanje, iznošenje, prepravka ili dopisivanje podataka u evidenciji koju vodi škola ili druga organizacija, odnosno organ;

2) prepravka ili dopisivanje podataka u javnoj ispravi koju izdaje škola ili organ, odnosno ispravi koju izda druga organizacija;

3) uništenje ili krađa imovine škole, DOMA UČENIKA ILI DRUGE ORGANIZACIJE ILI ORGANA U ČIJEM OBJEKTU OSTVARUJE PRAVO NA SMEŠTAJ, ISHRANU I VASPITNI RAD, privrednog društva, preduzetnika, učenika ili zaposlenog;

4) posedovanje, podstrekavanje, pomaganje, davanje drugom učeniku i upotreba alkohola, duvana, narkotičkog sredstva ili psihoaktivne supstance PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI, ODNOSNO ALKOHOLA, DROGA I NIKOTINSKIH PROIZVODA;

5) unošenje u školu ili drugu organizaciju oružja, pirotehničkog sredstva ili drugog predmeta kojim može da ugrozi ili povredi drugo lice;

6) ponašanje učenika kojim ugrožava vlastitu bezbednost ili bezbednost drugih učenika, nastavnika i zaposlenih u školi, u školskim i drugim aktivnostima koje se ostvaruju van škole, a koje škola organizuje i koje dovodi do njihovog fizičkog i psihičkog povređivanja;

7) upotreba mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva u svrhe kojima se ugrožavaju prava drugih ili u svrhe prevare u postupku ocenjivanja;

8) neopravdano izostajanje sa nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada više od 25 časova u toku školske godine, od čega više od 15 časova nakon pismenog obaveštavanja roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika od strane škole;

9) učestalo činjenje lakših povreda obaveza u toku školske godine, pod uslovom da su preduzete neophodne mere iz stava 1. ovog člana radi korekcije ponašanja učenika.

ŠKOLA JE DUŽNA DA OPŠTIM AKTOM PROPIŠE UPOTREBU MOBILNOG TELEFONA, ELEKTRONSKOG UREĐAJA I DRUGOG SREDSTVA IZ STAVA 8. TAČKA 7) OVOG ČLANA.

SMERNICE ZA UPOTREBU MOBILNOG TELEFONA, ELEKTRONSKOG UREĐAJA I DRUGOG SREDSTVA IZ STAVA 8. TAČKA 7) OVOG ČLANA DONOSI ZAVOD ZA VREDNOVANJE KVALITETA OBRAZOVANJA I VASPITANJA.

Za povrede iz ~~stava 3.~~ STAVA 8. tač. 8) i 9) ovog člana obavezna je postupnost u izricanju mera.

Učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik odgovara za materijalnu štetu koju učenik nanese školi, namerno ili iz krajnje nepažnje, u skladu sa zakonom.

Odgovornost roditelja

Član 84.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta odgovoran je:

- 1) za upis deteta u predškolski pripremni program i upis deteta u školu;
- 2) za redovno pohađanje nastave;
- 3) za redovno pohađanje pripreme nastave;

4) da odmah, a najkasnije u roku od 48 sati od momenta nastupanja sprečenosti učenika da prisustvuje nastavi o tome obavesti školu;

5) da pravda izostanke učenika, najkasnije u roku od osam dana od dana prestanka sprečenosti učenika da prisustvuje nastavi odgovarajućom lekarskom ili drugom relevantnom dokumentacijom;

6) da na poziv škole uzme aktivno učešće u svim oblicima vaspitnog rada sa učenikom (U REALIZACIJI OPERATIVNOG PLANA ZAŠTITE I PLANA POJAČANOG VASPITNOG RADA);

7) za povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona učinjenu od strane učenika;

8) za teže povrede obaveze učenika iz člana 83. ovog zakona;

9) da poštuje pravila ustanove.

Roditelj odnosno drugi zakonski zastupnik dužan je da nadoknadi materijalnu štetu koju učenik nanese školi, namerno ili iz krajnje nepažnje, u skladu sa zakonom

Škola podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno krivičnu prijavu NADLEŽNOM JAVNOM TUŽILAŠTU radi utvrđivanja odgovornosti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika iz razloga propisanih stavom 1. ovog člana.

Vaspitno-disciplinski postupak

~~Član 85.~~

~~Za teže povrede obaveza učenika i za povrede zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona škola vodi vaspitno-disciplinski postupak o kojem obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika učenika.~~

~~Za učinjenu težu povredu obaveze učenika direktor zaključkom pokreće vaspitno-disciplinski postupak najkasnije u roku od osam dana od dana saznanja, a za učinjenu povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona zaključkom pokreće postupak odmah, a najkasnije u roku od dva dana od dana saznanja, o čemu odmah, a najkasnije narednog radnog dana obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.~~

~~Direktor vodi postupak i okončava ga rešenjem.~~

~~U vaspitno-disciplinskom postupku učenik, uz prisustvo roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, kao i svi ostali učesnici i svedoci moraju biti saslušani i dati pisanu izjavu.~~

~~Ukoliko se roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik učenika, koji je uredno obavешten, ne odazove da prisustvuje vaspitno-disciplinskom postupku, direktor škole postavlja odmah, a najkasnije narednog radnog dana psihologa, odnosno pedagoga ustanove da u ovom postupku zastupa interese učenika, o čemu odmah obaveštava centar za socijalni rad.~~

~~Vaspitno-disciplinski postupak okončava se, nakon vođenja pojačanog vaspitnog rada sa učenikom, donošenjem rešenja u roku od 30 dana od dana pokretanja.~~

~~Pre donošenja rešenja moraju se utvrditi sve činjenice koje su od značaja za odlučivanje.~~

~~Ukoliko se u toku trajanja vaspitno-disciplinskog postupka učenik ispiše iz škole, škola je u obavezi da u ispisnicu unese napomenu da je protiv navedenog učenika pokrenut vaspitno-disciplinski postupak.~~

Član 85.

ZA TEŽE POVREDE OBAVEZA UČENIKA I ZA POVREDE ZABRANE IZ ČL. 110–112. OVOG ZAKONA ŠKOLA VODI VASPITNO-DISCIPLINSKI POSTUPAK O KOJEM OBAVEŠTAVA RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA UČENIKA.

ŠKOLA OBAVEŠTAVA MINISTARSTVO O POVREDI ZABRANE IZ ČL. 110-112. OVOG ZAKONA, U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJU: KRITERIJUMI ZA PREPOZNAVANJE OBLIKA DISKRIMINACIJE, POSTUPANJE USTANOVE U SLUČAJU SUMNJE ILI UTVRĐENOG DISKRIMINATIVNOG PONAŠANJA I VREĐANJA UGLEDA, ČASTI I DOSTOJANSTVA LIČNOSTI, KAO I PROTOKOLA POSTUPANJA U ODGOVORU NA NASILJE, ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE.

ZA UČINJENU TEŽU POVREDU OBAVEZE UČENIKA DIREKTOR ZAKLJUČKOM POKREĆE VASPITNO-DISCIPLINSKI POSTUPAK NAJKASNIJE U ROKU OD PET RADNIH DANA OD DANA SAZNAVANJA, A ZA UČINJENU POVREDU ZABRANE IZ ČL. 110–112. OVOG ZAKONA ZAKLJUČKOM POKREĆE POSTUPAK ODMAH, A NAJKASNIJE U ROKU OD DVA RADNA DANA OD DANA SAZNAVANJA, O ČEMU ODMAH, A NAJKASNIJE NAREDNOG RADNOG DANA OBAVEŠTAVA RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA.

IZUZETNO OD STAVA 3. OVOG ČLANA ZA UČINJENE TEŽE POVREDE OBAVEZA UČENIKA IZ ČLANA 83. STAV 8. TAČ. 4) I 5) OVOG ZAKONA, DIREKTOR ZAKLJUČKOM POKREĆE VASPITNO-DISCIPLINSKI POSTUPAK ODMAH, A NAJKASNIJE U ROKU OD DVA RADNA DANA OD DANA SAZNAVANJA, O ČEMU ODMAH, OBAVEŠTAVA RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA.

DIREKTOR VODI POSTUPAK I OKONČAVA GA REŠENJEM.

U VASPITNO-DISCIPLINSKOM POSTUPKU UČENIK, UZ PRISUSTVO RODITELJA, ODNOSNO DRUGOG ZAKONSKOG ZASTUPNIKA, KAO I SVI OSTALI UČESNICI I SVEDOCI MORAJU BITI SASLUŠANI I DATI PISANU IZJAVU.

UKOLIKO SE RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK UČENIKA, KOJI JE UREDNO OBAVEŠTEN, NE ODAZOVE DA PRISUSTVUJE VASPITNO-DISCIPLINSKOM POSTUPKU, DIREKTOR ŠKOLE POSTAVLJA ODMAH, A NAJKASNIJE NAREDNOG RADNOG DANA PSIHologa, ODNOSNO PEDAGOGA USTANOVE DA U TOM POSTUPKU ZASTUPA INTERESE UČENIKA, O ČEMU ODMAH OBAVEŠTAVA CENTAR ZA SOCIJALNI RAD.

VASPITNO-DISCIPLINSKI POSTUPAK OKONČAVA SE DONOŠENJEM REŠENJA U ROKU OD 30 DANA OD DANA POKRETANJA.

U OKVIRU POJAČANOG VASPITNOG RADA SA UČENICIMA REALIZUJE SE I DRUŠTVENO-KORISNI, ODNOSNO HUMANITARNI RAD.

IZUZETNO OD STAVA 8. OVOG ČLANA, U SLUČAJU UČINJENE TEŽE POVREDE OBAVEZA UČENIKA IZ ČLANA 83. STAV 8. TAČ. 4) I 5) OVOG ZAKONA I POVREDE ZABRANE, VASPITNO-DISCIPLINSKI POSTUPAK OKONČAVA SE DONOŠENJEM REŠENJA U ROKU OD 20 DANA OD DANA POKRETANJA.

U VASPITNO DISCIPLINSKOM POSTUPKU KOJI JE POKRENUT ZA TEŽU POVREDU OBAVEZE UČENIKA IZ ČLANA 83. STAV 8. TAČ. 4) I 5) OVOG

ZAKONA I POVREDU ZABRANE, UČENIK MOŽE BITI UDALJEN IZ NEPOSREDNOG OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA KOJI OBUHVATA OBAVEZNU NASTAVU I OSTALE OBLIKE OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA.

UČENIK MOŽE BITI UDALJEN IZ NEPOSREDNOG OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA I OSTALIH OBLIKA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA NAJKRAĆE PET RADNIH DANA, A NAJDUŽE DO OKONČANJA VASPITNO-DISCIPLINSKOG POSTUPKA.

DIREKTOR ŠKOLE, NAKON PROCENE TIMA ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE, NASILJA, ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA U SKLADU SA PROTOKOLOM POSTUPANJA U USTANOVU U ODGOVORU NA NASILJE, ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE I PRAVILNIKOM O DRUŠTVENOKORISNOM, ODNOSNO HUMANITARNOM RADU, DONOSI REŠENJE O UDALJENJU UČENIKA IZ STAVA 11. OVOG ČLANA.

TOKOM UDALJENJA UČENIKA IZ STAVA 11. OVOG ČLANA UČENIK, RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK JE DUŽAN DA SE INFORMIŠE O TOKU NASTAVNOG PROCESA I DA SADRŽAJE PROGRAMA NASTAVE I UČENJA PRATI UZ UPOTREBU NASTAVNOG MATERIJALA KOJI JE ŠKOLA U OBAVEZI DA DOSTAVI UČENIKU RADI OBEZBEĐIVANJA KONTINUITETA U OBRAZOVANJU.

ŠKOLA JE DUŽNA DA O UDALJENJU UČENIKA IZ STAVA 11. OVOG ČLANA OBAVESTI NADLEŽNI CENTAR ZA SOCIJALNI RAD RADI ZAJEDNIČKOG DELOVANJA U REALIZACIJI POJAČANOG VASPITNOG RADA.

PRE DONOŠENJA REŠENJA O UDALJENJU MORAJU SE UTVRDITI SVE ČINJENICE KOJE SU OD ZNAČAJA ZA ODLUČIVANJE.

UKOLIKO U TOKU TRAJANJA VASPITNO-DISCIPLINSKOG POSTUPKA UČENIK SREDNJE ŠKOLE, RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK PODNESE ZAHTEV DA SE UČENIK ISPIŠE IZ ŠKOLE, ŠKOLA ĆE DONETI REŠENJE KOJIM SE IZDAVANJE ISPISNICE ODLAŽE DO OKONČANJA VASPITNO-DISCIPLINSKOG POSTUPKA.

NA REŠENJE IZ STAVA 17. OVOG ČLANA UČENIK, NJEGOV RODITELJ, ODNOSNO DRUGI ZAKONSKI ZASTUPNIK, NEMA PRAVO ŽALBE ALI IMA PRAVO NA SUDSKU ZAŠTITU U UPRAVNOM SPORU.

PODACI O IZREČENIM VASPITNIM I VASPITNO-DISCIPLINSKIM MERAMA MORAJU BITI UNETI U ODGOVARAJUĆI DEO OBRASCA PREVODNICE, ODNOSNO ISPISNICE, PRILIKOM PREVOĐENJA, ODNOSNO UPISIVANJA UČENIKA U DRUGU OSNOVNU, ODNOSNO SREDNJU ŠKOLU U TOKU ŠKOLSKE GODINE.

ŠKOLA U KOJOJ UČENIK NASTAVLJA ŠKOLOVANJE U OBAVEZI JE DA PRATI PONAŠANJE UČENIKA I SPROVODI POJAČAN VASPITNI RAD U SARADNJI SA NADLEŽNIM CENTROM ZA SOCIJALNI RAD I DRUGIM USTANOVAMA SPOLJAŠNJE ZAŠTITNE MREŽE.

BLIŽE USLOVE, NAČIN, SADRŽAJ, DUŽINU, MESTO I VREME OBAVLJANJA I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA OBAVLJANJE DRUŠTVENOKORISNOG, ODNOSNO HUMANITARNOG RADA IZ STAVA 9. OVOG ČLANA, PROPISUJE MINISTAR.

Vaspitne i vaspitno-disciplinske mere i pravna zaštita učenika

Član 86.

Za povredu obaveze, odnosno zabrane propisane ovim zakonom, mogu da se izreknu mere, i to:

1) za lakšu povredu obaveza učenika, vaspitna mera – opomena, ukor odeljenjskog starešine ili ukor odeljenjskog veća, na osnovu izjašnjavanja nastavnika koji ostvaruju nastavu u odeljenju učenika, u skladu sa opštim aktom škole;

2) za težu povredu obaveza učenika, vaspitno-disciplinska mera – ukor direktora i ukor nastavničkog veća, a za učenika srednje škole i isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom, UKOLIKO DRUGE IZREČENE MERE I AKTIVNOSTI NE DOVODE DO POBOLJŠANJA U PONAŠANJU UČENIKA;

3) za učinjenu povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona, vaspitno-disciplinska mera:

(1) ukor direktora ili ukor nastavničkog veća;

(2) premeštaj učenika od petog do osmog razreda u drugu osnovnu školu na osnovu odluke nastavničkog veća, uz saglasnost škole u koju prelazi, a uz obaveštavanje roditelja odnosno drugog zakonskog zastupnika;

(3) za učenika srednje škole – isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, ZA TEŽE POVREDE OBAVEZA UČENIKA IZ ČLANA 83. STAV 8. TAČ. 4) I 5) OVOG ZAKONA, UČENIKU OSNOVNE ŠKOLE SE MOŽE IZREĆI VASPITNO-DISCIPLINSKA MERA – PREMEŠTAJ U DRUGU OSNOVNU ŠKOLU, A UČENIKU SREDNJE ŠKOLE – ISKLJUČENJE UČENIKA IZ ŠKOLE, ODNOSNO ŠKOLE SA DOMOM.

KADA SE UČENIKU IZREKNE MERA ISKLJUČENJE IZ ŠKOLE, ODNOSNO ŠKOLE SA DOMOM, ŠKOLA JE DUŽNA DA O TOME OBAVESTI NADLEŽNI CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KAKO BI PREDUZELI MERE IZ SVOJE NADLEŽNOSTI.

Vaspitna mera izriče se učeniku za lakšu povredu obaveze iz stava 1. tačka 1) ovog člana, bez vođenja vaspitno-disciplinskog postupka.

Mera iz stava 1. ovog člana može da se izrekne učeniku ako je škola prethodno preduzela neophodne aktivnosti iz člana 83. stav 1. ovog zakona.

Kada preduzete neophodne aktivnosti dovedu do pozitivne promene ponašanja učenika, obustaviće se postupak, osim ako je učinjenom povredom zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona ozbiljno ugrožen integritet drugog lica.

Mera iz ~~stava 1. tač. 2) i 3)~~ STAVA 1. TAČ. 2) I 3) I STAVA 2. ovog člana izriče se učeniku nakon sprovedenog vaspitno-disciplinskog postupka i utvrđene odgovornosti I UTIČE NA OCENU IZ VLADANJA U TOKU POLUGODIŠTA I NA ZAKLJUČNU OCENU IZ VLADANJA.

IZUZETNO, ODELJENJSKI STAREŠINA PO PRIBAVLJENOJ PROCENI TIMA ZA ZAŠTITU UČENIKA PREDLAŽE ODELJENJSKOM VEĆU SMANJENJE ZAKLJUČNE OCENE IZ VLADANJA NA KRAJU DRUGOG POLUGODIŠTA UČENIKU KOJI UČINI TEŽU POVREDU OBAVEZE UČENIKA ILI POVREDU ZABRANE IZ ČL. 110-112. OVOG ZAKONA NA KRAJU DRUGOG POLUGODIŠTA, KADA NIJE MOGUĆE VODITI VASPITNO-DISCIPLINSKI POSTUPAK.

~~Škola, uporedo sa izricanjem vaspitne, odnosno vaspitno-disciplinske mere iz stava 1. ovog člana, određuje učeniku i obavezu obavljanja društveno-korisnog, odnosno humanitarnog rada, koji se odvija u prostorijama škole ili van prostorija škole pod nadzorom nastavnika, odnosno stručnog saradnika.~~

~~Društveno-koristan, odnosno humanitarni rad iz stava 6. ovog člana, škola određuje učeniku u skladu sa težinom učinjene povrede, vodeći računa o psihofizičkoj i zdravstvenoj sposobnosti, uzrastu i dostojanstvu učenika, o čemu je dužna da odmah obavesti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.~~

Vaspitna i vaspitno-disciplinska mera izriču se u školskoj godini u kojoj je učinjena povreda obaveze učenika.

Kada maloletan učenik izvrši povredu obaveze, odnosno zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona, škola odmah, a najkasnije narednog radnog dana OD DANA SAZNAŃJA obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika i uključuje ga u odgovarajući postupak.

Nastavničko veće donosi odluku o vaspitno-disciplinskoj meri isključenja učenika iz srednje škole, a direktor rešenje o isključenju učenika iz škole.

Učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da podnese žalbu školskom odboru na izrečenu vaspitno-disciplinsku meru za izvršenu težu povredu obaveze učenika ili za povredu zabrane iz čl. 110–112. ovog zakona, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja o utvrđenoj odgovornosti i izrečenoj meri.

Školski odbor rešava po žalbi iz ~~STAVA 11.~~ STAVA 12. ovog člana u roku od 15 dana od dana dostavljanja žalbe od strane učenika, roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Žalba odlaže izvršenje rešenja direktora.

Protiv drugostepenog rešenja o izrečenoj meri isključenja učenika iz srednje škole ili škole sa domom, učenik, roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

~~Bliže uslove o načinu, sadržaju, dužini, mestu i vremenu obavljanja i drugim pitanjima od značaja za obavljanje društveno-korisnog, odnosno humanitarnog rada iz stava 6. ovog člana, propisuje ministar.~~

Osnivanje ustanove

Član 90.

Ustanovu može da osnuje Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, nacionalni saveti nacionalnih manjina i drugo pravno ili fizičko lice.

SREDNjU ŠKOLU ZA POTREBE UNUTRAŠNjIH POSLOVA MOŽE OSNOVATI SAMO REPUBLIKA SRBIJA.

Prema osnivaču, ustanova može da bude javna ustanova ili privatna ustanova.

Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave je osnivač javne ustanove.

Osnivač privatne ustanove može da bude drugo domaće i strano pravno ili fizičko lice.

Ukoliko ima više osnivača privatne ustanove njihova međusobna prava i obaveze uređuju se ugovorom.

Ustanova se može osnovati po modelu javno-privatnog partnerstva za oblast obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje javno-privatno partnerstvo i javna svojina.

Ustanova može da počne sa radom i obavljanjem delatnosti kada se utvrdi da ispunjava uslove za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti, dobije rešenje o verifikaciji i izvrši upis u registar nadležnog organa.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta i učenika može da se opredeli i za upis u privatnu ustanovu, uz obezbeđivanje troškova obrazovanja i vaspitanja.

Proširena delatnost ustanove Član 98.

Ustanova koja ima rešenje o verifikaciji može da obavlja i drugu delatnost kojom se unapređuje i doprinosi kvalitetnijem i racionalnijem obavljanju obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: proširena delatnost) pod uslovom da se njome ne ometa obavljanje delatnosti obrazovanja i vaspitanja.

Proširena delatnost ustanove može da bude pružanje usluga, proizvodnja, prodaja i druga delatnost, u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija delatnosti.

Nije dozvoljeno da škola uz novčanu naknadu organizuje pripremnu nastavu radi upisa u tu školu.

Škola može da ostvaruje programe obuka, stručnog osposobljavanja i druge aktivnosti obrazovanja odraslih ukoliko stekne status javno priznatog organizatora aktivnosti obrazovanja odraslih, ~~u skladu sa ovim i posebnim zakonom.~~ U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA.

Škola koja ima odgovarajuću opremu i prostor da pored realizacije učenja kroz rad za svoje učenike, organizuje i učenje kroz rad za učenike drugih škola i praktičnu nastavu za obuke i stručno osposobljavanje iz stava 4. ovog člana, može da ~~organizuje trening centar kao proširenu delatnost~~ STEKNE STATUS TRENING CENTRA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE DUALNO OBRAZOVANJE.

Ostvarivanje proširene delatnosti ustanove planira se godišnjim planom rada.

Odluku o proširenoj delatnosti donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Odluka o proširenoj delatnosti javne ustanove sadrži plan prihoda i izdataka za obavljanje te delatnosti, način angažovanja učenika, odraslih i zaposlenih i način raspolaganja i plan korišćenja ostvarenih sredstava, u skladu sa propisima koji regulišu budžetski sistem.

Sastavni deo odluke o proširenoj delatnosti su: šifra delatnosti, elaborat o ostvarivanju delatnosti, dokazi o ispunjenosti posebnih uslova za obavljanje delatnosti pribavljenih od nadležnih organa, mišljenje saveta roditelja i odgovarajućeg stručnog organa ustanove.

Zahtev za davanje saglasnosti za proširenu delatnost ustanova podnosi Ministarstvu. Uz zahtev se dostavlja odluka iz stava 6. ovog člana i rešenje o verifikaciji osnovne delatnosti.

Zaposleni u ustanovi mogu da se angažuju u ostvarivanju proširene delatnosti i u okviru drugih oblika rada sa učenicima, ako se njihovim angažovanjem ne ometa ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada.

Škola može, osim zaposlenih, da angažuje druge saradnike za potrebe obavljanja proširene delatnosti, koji će se finansirati iz sopstvenih prihoda škole, u skladu sa zakonom.

Učenici mogu da se angažuju samo u okviru nastave, vannastavnih aktivnosti i obrazovno-vaspitnog procesa sa ciljem podsticanja njihovog pozitivnog odnosa prema radu, profesionalne orijentacije, razvijanja svesti o odgovornosti za preuzete obaveze, razvoj preduzimljivosti i orijentacije ka preduzetništvu, odgovoran odnos ka okolini, kao i razvoja pozitivnog odnosa prema timskom radu, u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim konvencijama, poveljama, sporazumima i zakonom.

Učenici mlađi od 15 godina ne mogu da se angažuju u proširenoj delatnosti ustanove, a učenici stariji od 15 i mlađi od 18 godina mogu se angažovati u skladu sa propisima u oblasti rada.

Zabrana rada ustanove Član 106.

~~Kada organ nadležan za obavljanje poslova inspekcijskog, odnosno stručno-pedagoškog nadzora utvrdi da ustanova ne ispunjava propisane uslove za rad ili ne obavlja delatnost na propisani način, kao i u slučaju obustave rada ili štrajka organizovanog suprotno zakonu, Ministarstvo preduzima jednu od sledećih mera:~~

- ~~1) određuje rok za ispunjenje uslova, odnosno otklanjanje nepravilnosti u obavljanju delatnosti i o tome obaveštava osnivača;~~
- ~~2) razrešava organ upravljanja i imenuje privremeni organ upravljanja;~~
- ~~3) razrešava direktora i postavlja vršioca dužnosti direktora;~~
- ~~4) razrešava organ upravljanja i direktora i imenuje privremeni organ upravljanja i postavlja vršioca dužnosti direktora.~~

KADA ORGAN NADLEŽAN ZA OBAVLJANJE POSLOVA INSPEKCIJSKOG, ODNOSNO STRUČNO-PEDAGOŠKOG NADZORA UTVRDI DA USTANOVA NE ISPUNJAVA PROPISANE USLOVE ZA RAD ILI NE OBAVLJA DELATNOST NA PROPISANI NAČIN, ODREDIĆE JOJ ROK ZA ISPUNJENJE USLOVA, ODNOSNO OTKLANJANJE NEPRAVILNOSTI U OBAVLJANJU DELATNOSTI I O TOME ĆE OBAVESTITI OSNIVAČA.

KADA USTANOVA, ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE, NE POSTUPI U DATOM ROKU PO NALOGU ORGANA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, ODNOSNO KADA ORGAN UPRAVLJANJA NE OBAVLJA POSLOVE IZ SVOJE NADLEŽNOSTI, MINISTARSTVO PREDUZIMA JEDNU OD SLEDEĆIH PRIVREMENIH MERA:

- 1) RAZREŠAVA ORGAN UPRAVLJANJA I IMENUJE PRIVREMENI ORGAN UPRAVLJANJA;
- 2) RAZREŠAVA DIREKTORA I POSTAVLJA VRŠIOCA DUŽNOSTI DIREKTORA;
- 3) RAZREŠAVA ORGAN UPRAVLJANJA I DIREKTORA I IMENUJE PRIVREMENI ORGAN UPRAVLJANJA I POSTAVLJA VRŠIOCA DUŽNOSTI DIREKTORA.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, UKOLIKO SE PRILIKOM VRŠENJA NADZORA UTVRDI DA SU NEZAKONITOSTI TAKVE DA SE NE MOGU OTKLONITI NALAGANJEM MERE I ROKA ZA NJENO IZVRŠENJE, ORGAN NADLEŽAN ZA OBAVLJANJE POSLOVA INSPEKCIJSKOG, ODNOSNO STRUČNO – PEDAGOŠKOG NADZORA, PREDLAŽE MINISTRU PROSVETE PREDUZIMANJE MERA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA.

Privremeni organ upravljanja iz ~~stava 1. tač. 2) i 4)~~ STAVA 2. TAČ. 1) I 3) ovog člana ima pet članova i obavlja poslove iz nadležnosti organa upravljanja.

Ako u toku trajanja mere iz ~~stava 1. tačka 2)~~ STAVA 2. TAČKA 1) ovog člana istekne mandat direktoru ustanove ili vršiocu dužnosti direktora ustanove, ministar postavlja vršioca dužnosti direktora do prestanka privremene mere i izbora direktora.

Ako u toku trajanja privremene mere iz ~~stava 1. tačka 3)~~ STAVA 2. TAČKA 2) ovog člana istekne mandat organu upravljanja ustanove, ministar imenuje privremeni organ upravljanja, do prestanka privremene mere i imenovanja organa upravljanja.

KADA ORGAN NADLEŽAN ZA OBAVLJANJE POSLOVA INSPEKCIJSKOG, ODNOSNO STRUČNO-PEDAGOŠKOG NADZORA UTVRDI DA SU OTKLONJENE NEPRAVILNOSTI U OBAVLJANJU DELATNOSTI, PRIVREMENI ORGAN UPRAVLJANJA RASPISUJE I SPROVODI KONKURS ZA IZBOR DIREKTORA A OVLAŠĆENI PREDLAGAČI PREDLAŽU SVOJE PREDSTAVNIKE ZA NOVI ORGAN UPRAVLJANJA.

~~Vršilac dužnosti direktora ustanove i privremeni organ upravljanja obavljaju dužnosti dok Ministarstvo ne utvrdi da su ispunjeni uslovi, otklonjene nepravilnosti iz stava 1. ovog člana i da su se stekli uslovi za prestanak privremenih mera, a najduže šest meseci.~~

~~VRŠILAC DUŽNOSTI DIREKTORA USTANOVE I PRIVREMENI ORGAN UPRAVLJANJA OBAVLJAJU DUŽNOSTI DOK SE NE OTKLONE NEPRAVILNOSTI U OBAVLJANJU DELATNOSTI I NE IZABERU STALNI ORGANI USTANOVE, A NAJDUŽE ŠEST MESECI.~~

~~Za vreme trajanja privremenih mera ne može se raspisivati konkurs za izbor direktora ustanove.~~

~~Za vreme trajanja privremenih mera ovlašćeni predlagači iz ustanove ne mogu vršiti predlaganje svojih predstavnika za novi organ upravljanja.~~

~~Ako vršilac dužnosti direktora ustanove i privremeni organ upravljanja ne otklone utvrđene nepravilnosti, Ministarstvo rešenjem zabranjuje rad ustanove.~~

~~AKO VRŠILAC DUŽNOSTI DIREKTORA USTANOVE I PRIVREMENI ORGAN UPRAVLJANJA NE OTKLONE UTVRĐENE NEPRAVILNOSTI I NE IZABERU SE STALNI ORGANI USTANOVE, MINISTARSTVO REŠENJEM PRODUŽAVA ROK ZA JOŠ ŠEST MESECI ILI ZABRANJUJE RAD USTANOVE.~~

~~Kada ustanova čiji je osnivač drugo pravno ili fizičko lice ne postupi u datom roku po nalogu organa iz stava 1. ovog člana, odnosno kada organ upravljanja ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti, a osnivač ne preduzme mere u skladu sa zakonom ni posle propisanog roka za otklanjanje nepravilnosti, Ministarstvo rešenjem zabranjuje rad ustanove.~~

~~Po donošenju rešenja kojim se zabranjuje rad ustanove, Ministarstvo određuje ustanovu u kojoj deca, odnosno učenici imaju pravo da nastave započeto obrazovanje.~~

~~Troškove nastavka programa vaspitanja i obrazovanja u započetoj godini u predškolskoj ustanovi, započetog ciklusa osnovnog obrazovanja i vaspitanja ili započetog programa srednjeg obrazovanja i vaspitanja, za decu i učenike iz stava 40. STAVA 11. ovog člana snosi ustanova kojoj je zabranjen rad.~~

Zabrana nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja Član 111.

U ustanovi je zabranjeno fizičko, psihičko, socijalno, seksualno, digitalno i svako drugo nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje zaposlenog, deteta, učenika, odraslog, roditelja odnosno drugog zakonskog zastupnika ili trećeg lica u ustanovi.

Povrede zabrane, iz stava 1. ovog člana, koje zaposleni učini prema drugom zaposlenom u ustanovi, uređuju se zakonom.

Pod nasiljem i zlostavljanjem podrazumeva se svaki oblik jedanput učinjenog, odnosno ponavljano verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posledicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva ličnosti deteta, učenika i odraslog.

Zanemarivanje i nemarno postupanje predstavlja propuštanje ustanove ili zaposlenog da obezbedi uslove za pravilan razvoj deteta, učenika i odraslog.

Ustanova je dužna da odmah podnese prijavu nadležnom organu ako se kod deteta, učenika ili odraslog primete znaci nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja.

Pod fizičkim nasiljem, u smislu ovog zakona, smatra se: fizičko kažnjavanje deteta, učenika ili odraslog od strane zaposlenog, roditelja odnosno drugog zakonskog zastupnika ili trećeg lica u ustanovi; svako ponašanje koje može da dovede do stvarnog ili potencijalnog telesnog povređivanja deteta, učenika, odraslog ili zaposlenog; nasilno ponašanje zaposlenog prema detetu, učeniku ili odraslom, kao i učenika i odraslog prema drugom učeniku, odraslom ili zaposlenom.

Pod psihičkim nasiljem, u smislu ovog zakona, smatra se ponašanje koje dovodi do trenutnog ili trajnog ugrožavanja psihičkog i emocionalnog zdravlja i dostojanstva.

Pod socijalnim nasiljem, u smislu ovog zakona, smatra se isključivanje deteta, učenika i odraslog iz grupe vršnjaka i različitih oblika aktivnosti ustanove.

Pod seksualnim nasiljem i zlostavljanjem, u smislu ovog zakona, smatra se ponašanje kojim se dete i učenik seksualno uznemirava, navodi ili primorava na učešće u seksualnim aktivnostima koje ne želi, ne shvata ili za koje nije razvojno dorastao ili se koristi za prostituciju, pornografiju i druge oblike seksualne eksploatacije.

Pod digitalnim nasiljem i zlostavljanjem, u smislu ovog zakona, smatra se zlorabotrebna informaciono komunikacionih tehnologija koja može da ima za posledicu povredu druge ličnosti i ugrožavanje dostojanstva i ostvaruje se slanjem poruka elektronskom poštom, sms-om, mms-om, putem veb-sajta (web site), četovanjem, uključivanjem u forume, socijalne mreže i drugim oblicima digitalne komunikacije.

Ustanova je dužna da nadležnom organu prijavi svaki oblik nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovi počinjen od strane roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika ili trećeg lica u ustanovi.

MINISTARSTVO VRŠI PRIJEM PRIJAVA U VEZI SA NASILJEM, ZLOSTAVLJANJEM I ZANEMARIVANJEM UČENIKA PUTEM SOFTVERSKOG REŠENJA - NACIONALNE PLATFORME ZA PREVENCIJU NASILJA KOJE UKLJUČUJE DECU – ČUVAM TE.

~~Protokol postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje i zlostavljanje, sadržaj i načine sprovođenja preventivnih i interventnih aktivnosti, uslove i načine za procenu rizika, načine zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, propisuje ministar.~~

PROTOKOL POSTUPANJA U USTANOVU U ODGOVORU NA NASILJE, ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE, SADRŽAJ I NAČIN SPROVOĐENJA PREVENTIVNIH I INTERVENTNIH AKTIVNOSTI, USLOVE I NAČINE ZA PROCENU RIZIKA, NAČINE ZAŠTITE OD NASILJA, ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA, KAO I MOGUĆNOST KORIŠĆENJA SOFTVERSKOG REŠENJA – NACIONALNE PLATFORME ZA PREVENCIJU NASILJA KOJE UKLJUČUJE DECU – ČUVAM TE, PROPISUJE MINISTAR.

Sastav i imenovanje organa upravljanja

Član 116.

Organ upravljanja ima devet članova uključujući i predsednika.

Organ upravljanja čine po tri predstavnika iz reda zaposlenih u ustanovi, roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika i tri predstavnika na predlog jedinice lokalne samouprave.

Školski odbor osnovne škole za obrazovanje odraslih ima sedam članova, uključujući i predsednika, od kojih četiri iz reda zaposlenih i tri predstavnika na predlog jedinice lokalne samouprave.

U školski odbor srednje stručne škole skupština jedinice lokalne samouprave imenuje tri predstavnika: privredne komore, zanatlija, udruženja poslodavaca, nacionalne organizacije za zapošljavanje, sindikata i drugih zainteresovanih za rad škole (u daljem tekstu: socijalni partneri) iz područja rada škole.

Članove organa upravljanja ustanove imenuje i razrešava skupština jedinice lokalne samouprave, a predsednika biraju članovi većinom glasova od ukupnog broja članova organa upravljanja.

Članove organa upravljanja iz reda zaposlenih predlaže vaspitno-obrazovno, odnosno nastavničko veće, za školu sa domom - nastavničko i pedagoško veće, na zajedničkoj sednici, a iz reda roditelja - savet roditelja, tajnim izjašnjavanjem.

U ustanovi u kojoj se obrazovno-vaspitni rad izvodi i na jeziku nacionalne manjine članovi organa upravljanja - predstavnici jedinice lokalne samouprave imenuju se uz pribavljeno mišljenje odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine. Ukoliko nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje u roku od 30 dana od prijema zahteva, smatra se da je mišljenje dato.

U ustanovi u kojoj se u svim ili većini odeljenja obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine, nacionalni savet nacionalne manjine predlaže tri predstavnika jedinice lokalne samouprave u organ upravljanja.

IZUZETNO OD ST. 2, 4. I 5. OVOG ČLANA, ČLANOVE ŠKOLSKOG ODBORA USTANOVE IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA IMENUJE I RAZREŠAVA VLADA, PO TRI IZ REDA ZAPOSLENIH, RODITELJA UČENIKA I PRIPADNIKA MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE, A PREDSEDNIKA BIRAJU ČLANOVI VEĆINOM GLASOVA OD UKUPNOG BROJA ČLANOVA ŠKOLSKOG ODBORA.

Za člana organa upravljanja ne može da bude predloženo ni imenovano lice:

1) koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo za koje je izrečena безусловna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca ili koje je pravnosnažno osuđeno za krivično delo: nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskvrnuće; za krivična dela primanje ili davanje mita; za krivično delo iz grupe krivičnih dela protiv polne slobode, protiv pravnog saobraćaja i protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju, ni lice za koje je, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje;

2) koje bi moglo da zastupa interese više struktura (roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika, zaposlenih u ustanovi, predstavnika jedinice lokalne samouprave), osim članova sindikata;

3) čiji su poslovi, dužnost ili funkcija nespojivi sa obavljanjem poslova u organu upravljanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija;

4) koje je već imenovano za člana organa upravljanja druge ustanove;

5) koje je izabrano za direktora druge ustanove;

6) koje obavlja poslove sekretara ili pomoćnika direktora te ustanove;

7) u drugim slučajevima, utvrđenim zakonom.

Ako ovlašćeni predlagač ne sprovede postupak u skladu sa ovim zakonom ili predloži kandidata suprotno odredbama ovog zakona, skupština jedinice lokalne samouprave određuje rok za usklađivanje sa ovim zakonom.

Ako ovlašćeni predlagač ni u datom roku ne postupi u skladu sa ovim zakonom, skupština jedinice lokalne samouprave imenovaće članove organa upravljanja bez predloga ovlašćenog predlagača.

Ukoliko je predlog ovlašćenih predlagača za člana organa upravljanja iz reda zaposlenih u ustanovi i roditelja sproveden u skladu sa zakonom, skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da usvoji njihov predlog.

Skupština jedinice lokalne samouprave donosi rešenje o imenovanju organa upravljanja.

Izuzetno, organ upravljanja kome je istekao mandat nastavlja sa radom do imenovanja privremenog organa upravljanja.

Rešenje o imenovanju, odnosno razrešenju organa upravljanja konačno je u upravnom postupku.

Mandat organa upravljanja

Član 117.

Mandat organa upravljanja traje četiri godine.

Postupak za imenovanje članova organa upravljanja pokreće se najkasnije tri meseca pre isteka mandata prethodno imenovanim članovima organa upravljanja,

a predlog ovlašćenih predlagača dostavlja se skupštini jedinice lokalne samouprave najkasnije mesec dana pre isteka mandata prethodno imenovanim članovima.

Skupština jedinice lokalne samouprave razrešiće, pre isteka mandata, pojedine članove, uključujući i predsednika ili organ upravljanja ustanove, na lični zahtev člana, kao i u slučaju da:

- 1) organ upravljanja donosi nezakonite odluke ili ne donosi odluke koje je na osnovu zakona i statuta dužan da donosi;
- 2) član organa upravljanja neopravdanim odsustvovanjima ili nesavesnim radom onemogućava rad organa upravljanja;
- 3) u postupku preispitivanja akta o imenovanju utvrdi nepravilnosti;
- 4) skupština jedinice lokalne samouprave pokrene inicijativu za razrešenje člana organa upravljanja imenovanog na njen predlog;
- 5) savet roditelja pokrene inicijativu za razrešenje člana organa upravljanja imenovanog na njegov predlog;
- 6) vaspitno-obrazovno, odnosno nastavničko i pedagoško veće pokrene inicijativu za razrešenje člana organa upravljanja imenovanog na njegov predlog;
- 7) nastupi uslov iz člana 116. ~~stav 9.~~ STAV 10. ovog zakona.

Ispunjenost uslova iz stava 3. tač. 1)–3) i 5) i 7) ovog člana, utvrđuje prosvetni inspektor o čemu obaveštava nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Izborni period novoimenovanog pojedinog člana organa upravljanja traje do isteka mandata organa upravljanja.

Kada Ministarstvo utvrdi nepravilnosti u postupku imenovanja, odnosno razrešenja organa upravljanja, skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja akta kojim se nalaže mera, otkloni utvrđene nepravilnosti.

Ako skupština jedinice lokalne samouprave ne pokrene postupak za preispitivanje akta o imenovanju, odnosno razrešenju organa upravljanja i ne usaglasi ga sa ovim zakonom, u roku iz stava 6. ovog člana, ministar razrešava postojeći i imenuje privremeni organ upravljanja ustanove najkasnije u roku od 15 dana.

Izbor direktora ustanove Član 123.

Direktora ustanove imenuje ministar, na period od četiri godine.

DIREKTRA USTANOVE IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA IMENUJE MINISTAR, UZ PRETHODNO PRIBAVLJENU SAGLASNOST MINISTRA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE.

Direktora ustanove čije sedište se nalazi na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine imenuje ministar, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog organa autonomne pokrajine.

Ukoliko nadležni organ autonomne pokrajine ne dostavi saglasnost u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, smatra se da je saglasnost data.

Direktor ustanove bira se na osnovu konkursa.

Konkurs za izbor direktora raspisuje organ upravljanja ustanove.

Konkurs za izbor direktora raspisuje se najranije šest meseci, a najkasnije četiri meseca pre isteka mandata direktora ILI PRESTANKA VRŠENJA DUŽNOSTI DIREKTORA NAVRŠAVANJEM 65 GODINA ŽIVOTA.

Prijava na konkurs za izbor direktora, zajedno sa potrebnom dokumentacijom, dostavlja se ustanovi.

U ustanovi u kojoj se obrazovno-vaspiti rad izvodi i na jeziku nacionalne manjine, organ upravljanja pribavlja mišljenje odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine.

Ukoliko nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje, u roku od 15 dana od prijema zahteva, smatra se da je mišljenje dato.

Organ upravljanja obrazuje komisiju za izbor direktora (u daljem tekstu: Komisija) koja ima neparan broj članova i sprovodi postupak za izbor direktora, i to: obradu konkursne dokumentacije, utvrđuje ispunjenost zakonom propisanih uslova za izbor direktora, obavlja intervju sa kandidatima i pribavlja mišljenje vaspitno-obrazovnog, nastavničkog, odnosno nastavničkog i pedagoškog veća o prijavljenim kandidatima.

Mišljenje veća iz ~~stava 10.~~ STAVA 11. ovog člana daje se na posebnoj sednici kojoj prisustvuju svi zaposleni i koji se izjašnjavaju o svim kandidatima tajnim izjašnjavanjem.

Bliži uslovi o broju članova, sastavu i načinu obrazovanja Komisije uređuju se opštim aktom ustanove.

Osim utvrđivanja ispunjenosti uslova za izbor direktora, Komisija ceni i dokaz o rezultatu stručno-pedagoškog nadzora u radu kandidata (izveštaj prosvetnog savetnika).

Ukoliko se na konkurs prijavilo lice koje je prethodno obavljalo dužnost direktora ustanove, dužno je da dostavi rezultate stručno-pedagoškog nadzora ustanove i ocenu spoljašnjeg vrednovanja.

Komisija sačinjava izveštaj o sprovedenom postupku za izbor direktora, koji sadrži dostavljenu dokumentaciju kandidata i potrebna mišljenja i dostavlja ih organu upravljanja u roku od osam dana od dana završetka postupka.

Organ upravljanja, na osnovu izveštaja, sačinjava obrazloženu listu svih kandidata koji ispunjavaju uslove i predlog za izbor direktora, koje zajedno sa izveštajem Komisije, dostavlja ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja izveštaja Komisije.

Ministar u roku od 30 dana od dana prijema dokumentacije iz ~~stava 16.~~ STAVA 17. ovog člana, vrši izbor direktora ustanove i donosi rešenje o njegovom imenovanju, o čemu ustanova obaveštava lica koja su se prijavila na konkurs.

Ukoliko ministar utvrdi da postupak konkursa za izbor direktora nije sproveden u skladu sa zakonom, odnosno da bi izbor bilo kog kandidata sa liste iz ~~stava 16.~~ STAVA 17. ovog člana mogao da dovede u pitanje nesmetano obavljanje delatnosti ustanove, u roku od osam dana donosi rešenje o ponovnom raspisivanju konkursa za izbor direktora.

Rešenje ministra o imenovanju direktora konačno je u upravnom postupku.

Učesnik konkursa ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

U privatnoj ustanovi izbor direktora uređuje se opštim aktom ustanove.

Vršilac dužnosti direktora Član 125.

Vršioca dužnosti direktora imenuje ministar do izbora novog direktora u roku od osam dana od dana nastupanja razloga za imenovanje vršioca dužnosti direktora.

VRŠILAC DUŽNOSTI DIREKTORA USTANOVE IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA IMENUJE SE UZ PRETHODNO PRIBAVLJENU SAGLASNOST MINISTRA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE.

Vršioca dužnosti direktora ustanove čije sedište se nalazi na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine, imenuje nadležni organ autonomne pokrajine.

Za vršioca dužnosti direktora ustanove može da bude imenovano lice koje ispunjava propisane uslove za direktora ustanove, osim položenog ispita za direktora ustanove, i to do izbora direktora, a najduže šest meseci.

Nakon prestanka dužnosti, vršilac dužnosti direktora ima pravo da se vrati na poslove koje je obavljao pre imenovanja.

Prava, obaveze i odgovornosti direktora ustanove odnose se i na vršioca dužnosti direktora.

Nadležnost i odgovornost direktora ustanove

Član 126.

Direktor je odgovoran za zakonitost rada i za uspešno obavljanje delatnosti ustanove.

Direktor za svoj rad odgovara ministru i organu upravljanja.

Direktor ustanove čije sedište se nalazi na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine za svoj rad odgovara ministru, nadležnom organu autonomne pokrajine i organu upravljanja.

Osim poslova utvrđenih zakonom i statutom ustanove, direktor:

1) planira i organizuje ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja i svih aktivnosti ustanove;

2) je odgovoran za obezbeđivanje kvaliteta, samovrednovanje, stvaranje uslova za sprovođenje spoljašnjeg vrednovanja, ostvarivanje standarda obrazovnih postignuća i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada;

3) je odgovoran za ostvarivanje razvojnog plana ustanove;

4) odlučuje o korišćenju sredstava utvrđenih finansijskim planom i odgovara za odobravanje i namensko korišćenje tih sredstava, u skladu sa zakonom;

5) saraduje sa organima jedinice lokalne samouprave, organizacijama i udruženjima;

6) pruža podršku u stvaranju ambijenta za ostvarivanje preduzetničkog obrazovanja i preduzetničkih aktivnosti učenika;

7) organizuje i vrši instruktivno-pedagoški uvid i prati kvalitet obrazovno-vaspitnog rada i pedagoške prakse i preduzima mere za unapređivanje i usavršavanje rada nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika;

8) planira i prati stručno usavršavanje zaposlenih i sprovodi postupak za sticanje zvanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika;

9) je odgovoran za regularnost sprovođenja svih ispita u ustanovi u skladu sa propisima;

10) preduzima mere u slučajevima povreda zabrana iz čl. 110–113. ovog zakona;

11) preduzima mere radi izvršavanja naloga prosvetnog inspektora i predloga prosvetnog savetnika, kao i drugih inspeksijskih organa;

12) je odgovoran za blagovremen i tačan unos i održavanje ažurnosti baze podataka o ustanovi u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete;

13) obavezan je da blagovremeno informiše zaposlene, decu, učenike i roditelje, odnosno druge zakonske zastupnike, stručne organe i organe upravljanja o svim pitanjima od interesa za rad ustanove u celini;

14) saziva i rukovodi sednicama vaspitno-obrazovnog, nastavničkog, odnosno pedagoškog veća, bez prava odlučivanja;

15) obrazuje stručna tela i timove, usmerava i usklađuje rad stručnih organa u ustanovi;

16) saraduje sa roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima dece i učenika ustanove i savetom roditelja;

17) podnosi izveštaj organu upravljanja, najmanje dva puta godišnje, o svom radu i radu ustanove;

18) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima učenika i zaposlenih, u skladu sa ovim i drugim zakonom;

19) donosi opšti akt o organizaciji i sistematizaciji poslova, u skladu sa zakonom;

20) obezbeđuje uslove za ostvarivanje prava dece i prava, obaveze i odgovornosti učenika i zaposlenih, u skladu sa ovim i drugim zakonom;

21) saraduje sa učenicima i učeničkim parlamentom;
 22) ~~odlučuje po žalbi na rešenje konkursne komisije za izbor kandidata za prijem u radni odnos;~~ **PODNOŠI ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA, ODNOSNO KRIVIČNU PRIJAVU U SKLADU SA ČLANOM 84. STAV 3. OVOG ZAKONA;**

23) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

U slučaju privremene odsutnosti ili sprečenosti direktora da obavlja dužnost, zamenjuje ga nastavnik, vaspitač ili stručni saradnik u ustanovi na osnovu ovlašćenja direktora, odnosno organa upravljanja, u skladu sa zakonom.

Stručni organi, timovi i pedagoški kolegijum ustanove **Član 130.**

Stručni organi predškolske ustanove jesu vaspitno-obrazovno veće i stručni aktivni vaspitača i medicinskih sestara – vaspitača, aktiv za razvojno planiranje i drugi stručni aktivni i timovi, u skladu sa statutom.

Stručni organi osnovne škole jesu: nastavničko veće, odeljenjsko veće, stručno veće za razrednu nastavu, stručno veće za oblasti predmeta, stručni aktivni za razvojno planiranje i za razvoj školskog programa i drugi stručni aktivni i timovi, u skladu sa statutom.

Stručni organi srednje škole jesu: nastavničko veće, odeljenjsko veće, stručno veće za oblasti predmeta, stručni aktivni za razvojno planiranje i za razvoj školskog programa i drugi stručni aktivni i timovi, u skladu sa statutom.

Škola sa domom ima i pedagoško veće.

Vaspitno-obrazovno veće u predškolskoj ustanovi čine vaspitači i stručni saradnici.

SARADNICI NA POSLOVIMA KOJIMA SE UNAPREĐUJU NEGA, ISHRANA, PREVENTIVNO-ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA ZAŠTITA DECE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVU MOGU DA UČESTVUJU U RADU VASPITNO-OBRAZOVNOG VEĆA BEZ PRAVA ODLUČIVANJA.

Nastavničko veće čine nastavnici i stručni saradnici, kao i koordinatori praktične nastave u srednjoj stručnoj školi. U školi u kojoj se ostvaruje pripremni predškolski program, u radu nastavničkog veća učestvuju i vaspitači.

Pedagoško veće čine vaspitači i stručni saradnici koji ostvaruju vaspitni rad u školi sa domom.

Odeljenjsko veće u školi čine nastavnici koji izvode nastavu u određenom odeljenju i odeljenjski starešina i kada ne izvode nastavu u tom odeljenju.

Stručno veće za razrednu nastavu čine svi nastavnici koji ostvaruju nastavu u prvom ciklusu obrazovanja i vaspitanja. Nastavnik koji ostvaruje obrazovno-vaspitni rad u produženom boravku učestvuje u radu stručnog veća za razrednu nastavu, bez prava odlučivanja.

Pedagoški, odnosno andragoški asistent učestvuje u radu veća iz st. 3–7. ovog člana bez prava odlučivanja, a nastavnik iz člana 141. stav 12. učestvuje u radu stručnih organa iz st. 2, 3, 6. i 7. ovog člana.

Stručno veće za oblasti predmeta čine nastavnici koji izvode nastavu iz grupe srodnih predmeta.

Stručni aktiv za razvojno planiranje čine predstavnici nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika, jedinice lokalne samouprave, učeničkog parlamenta i saveta roditelja. Članove stručnog aktiva za razvojno planiranje imenuje organ upravljanja.

Stručni aktiv za razvoj školskog programa čine predstavnici nastavnika i stručnih saradnika. Članove stručnog aktiva za razvoj školskog programa imenuje nastavničko veće.

U ustanovi direktor obrazuje sledeće timove:

- 1) tim za inkluzivno obrazovanje;
- 2) tim za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 3) tim za samovrednovanje;
- 4) tim za obezbeđivanje kvaliteta i razvoj ustanove;
- 5) tim za razvoj međupredmetnih kompetencija i preduzetništva;
- 6) tim za profesionalni razvoj;
- 7) druge timove za ostvarivanje određenog zadatka, programa ili projekta.

Predškolska ustanova nije u obavezi da obrazuje tim iz stava 14. tačka 5) ovog člana.

Tim čine predstavnici zaposlenih, roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika, učeničkog parlamenta, jedinice lokalne samouprave, odnosno stručnjaka za pojedina pitanja.

Pedagoški kolegijum čine predsednici stručnih veća i stručnih aktiva, koordinatori stručnih timova i stručni saradnici.

Pedagoški kolegijum razmatra pitanja i daje mišljenje u vezi sa poslovima direktora iz člana 126. stav 4. tač. 1)–3) i tač. 5)–7) ovog zakona.

Nastavničkim većem i pedagoškim kolegijumom predsedava i rukovodi direktor odnosno pomoćnik direktora, a odeljenjskim većem odeljenjski starešina.

Sednicama stručnih organa škole mogu da prisustvuju predstavnici učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Uslovi za prijem u radni odnos

Član 139.

U radni odnos u ustanovi može da bude primljeno lice, pod uslovima propisanim zakonom i to ako:

- 1) ima odgovarajuće obrazovanje;
- 2) ima psihičku, fizičku i zdravstvenu sposobnost za rad sa decom i učenicima;
- 3) nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično delo za koje je izrečena безусловna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca, kao i za krivična dela nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvuće, za krivična dela primanje ili davanje mita; za krivična dela iz grupe krivičnih dela protiv polne slobode, protiv pravnog saobraćaja i protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju, i za koje nije, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje;
- 4) ima državljanstvo Republike Srbije;
- 5) zna srpski jezik i jezik na kojem ostvaruje obrazovno-vaspitni rad;

6) **ISPUNJAVA BEZBEDNOSNE USLOVE ZA PRIJEM U RADNI ODNOS U MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJU UNUTRAŠNJI POSLOVI – ZA PRIJEM U RADNI ODNOS U USTANOVU IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA.**

Uslovi iz stava 1. ovog člana dokazuju se prilikom prijema u radni odnos i proveravaju se u toku rada.

Dokazi o ispunjenosti uslova iz stava 1. ~~tač. 1), 3)–5)~~ TAČKE 1) I TAČ. 3)- 6) ovog člana sastavni su deo prijave na konkurs, a dokaz iz stava 1. tačka 2) ovog člana pribavlja se pre zaključenja ugovora o radu.

Član 141.

Poslove vaspitača u predškolskoj ustanovi može da obavlja lice sa stečenim odgovarajućim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena, studijama drugog

stepena, studijama u trajanju od tri godine, višim obrazovanjem, odnosno sa odgovarajućim srednjim obrazovanjem, u skladu sa posebnim zakonom.

Poslove nastavnika, vaspitača u školi sa domom i stručnog saradnika može da obavlja lice sa odgovarajućim obrazovanjem iz člana 140. st. 1. i 2. ovog zakona, ~~a nastavnika stručnog predmeta u oblasti zdravstva i sa odgovarajućom specijalizacijom.~~

POSLOVE NASTAVNIKA STRUČNOG PREDMETA U OBLASTI ZDRAVSTVA MOŽE DA OBAVLJA LICE SA ODGOVARAJUĆIM OBRAZOVANJEM IZ ČLANA 140. ST. 1. I 2. OVOG ZAKONA I SA ODGOVARAJUĆOM SPECIJALIZACIJOM.

IZUZETNO OD STAVA 2. OVOG ČLANA, UKOLIKO U USTANOVI ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NIJE IZVRŠEN PRIJEM U RADNI ODNOS KANDIDATA ZA POSLOVE NASTAVNIKA SA ODGOVARAJUĆIM OBRAZOVANJEM IZ ČLANA 140. ST. 1. I 2. OVOG ZAKONA, NA OSNOVU PREUZIMANJA ZAPOSLENOG SA LISTE ZAPOSLENIH ZA ČIJIM RADOM JE U POTPUNOSTI ILI DELIMIČNO PRESTALA POTREBA I ZAPOSLENIH KOJI SU ZASNOVALI RADNI ODNOS SA NEPUNIM RADNIM VREMENOM ILI NA OSNOVU PONOVLJENOG KONKURSA, U RADNI ODNOS MOŽE DA BUDE PRIMLJENO LICE KOJE IMA ZAVRŠENE STUDIJE PRVOG STEPENA IZ NAUČNE, ODNOSNO STRUČNE OBLASTI ZA ODGOVARAJUĆI PREDMET, ODNOSNO GRUPU PREDMETA, IAKO STUDIJE DRUGOG STEPENA KOJE JE ZAVRŠILO NISU IZ NAUČNE, ODNOSNO STRUČNE OBLASTI ZA ODGOVARAJUĆI PREDMET, ODNOSNO GRUPU PREDMETA.

~~Izuzetno, poslove~~ POSLOVE nastavnika umetničkih i stručnih predmeta u muzičkoj školi i određenih stručnih predmeta u stručnoj školi, za koje se ne obrazuju nastavnici sa odgovarajućim obrazovanjem iz člana 140. st. 1. i 2. ovog zakona, može da obavlja i lice sa odgovarajućim obrazovanjem iz člana 140. stav 3. ovog zakona, odnosno srednjim obrazovanjem.

Poslove nastavnika praktične nastave u stručnoj školi može da obavlja i lice sa odgovarajućim obrazovanjem iz člana 140. stav 3. ovog zakona ili sa odgovarajućim srednjim obrazovanjem i položenim specijalističkim, odnosno majstorskim ispitom i petogodišnjim radnim iskustvom u struci.

POSLOVE NASTAVNIKA STRUČNIH PREDMETA U ŠKOLI IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA MOGU DA OBAVLJAJU I ZAPOSLENI U MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE.

Poslove nastavnika igračkih predmeta u baletskoj školi može da obavlja lice koje ima najmanje srednje baletsko obrazovanje i 10 godina igračke prakse, odnosno pedagoškog rada.

Poslove vaspitača u predškolskoj ustanovi i nastavnika razredne nastave, može da obavlja lice koje je steklo odgovarajuće obrazovanje na jeziku na kome se ostvaruje taj rad ili je položilo ispit iz jezika sa metodikom, po programu odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Poslove nastavnika i stručnog saradnika, može da obavlja lice koje je steklo osnovno, srednje, više ili visoko obrazovanje na jeziku na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad ili je položilo ispit iz tog jezika po programu odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Potvrdu o poznavanju romskog jezika izdaje visokoškolska ustanova ili nacionalni savet romske nacionalne manjine. ~~na osnovu položenog standardizovanog testa koji izrađuje Ministarstvo.~~

Bliže uslove u pogledu stepena i vrste obrazovanja nastavnika, vaspitača, stručnog saradnika, saradnika u predškolskoj ustanovi koji ostvaruje različite programe, pedagoškog i andragoškog asistenta i pomoćnog nastavnika, program obuke za osposobljavanje nastavnika, stručnog saradnika i andragoškog asistenta za rad sa odraslima i program obuke za pedagoškog asistenta, propisuje ministar.

Stepen i vrstu obrazovanja saradnika u predškolskoj ustanovi koji ne obavljaju vaspitno-obrazovni rad, sporazumno propisuju ministar i ministri nadležni za poslove zdravlja i socijalne politike.

STEPEN I VRSTU OBRAZOVANJA NASTAVNIKA STRUČNIH PREDMETA U ŠKOLI IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA, PO PRIBAVLJENOM MIŠLJENJU MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE, PROPISUJE MINISTAR.

Stepen i vrstu obrazovanja nastavnika verske nastave u školi, na predlog organa nadležnog za poslove odnosa sa crkvama i verskim zajednicama, po pribavljenom mišljenju tradicionalnih crkava i verskih zajednica, propisuje ministar.

Izuzetno, poslove nastavnika određenih predmeta ili grupa predmeta u školi iz člana 89. st. 5. i 7. ovog zakona može da izvodi nastavnik ili asistent odgovarajuće visokoškolske ustanove ili zaposleni u naučnom institutu sa odgovarajućim zvanjem.

Uslovi za rad nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika Član 144.

Poslove nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika može da obavlja lice koje ima dozvolu za rad (u daljem tekstu: licenca).

Bez licence poslove nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika može da obavlja:

- 1) pripravnik;
- 2) lice koje ispunjava uslove za nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika, sa radnim stažom stečenim van ustanove, pod uslovima i na način utvrđenim za pripravnike;
- 3) lice koje je zasnovalo radni odnos na određeno vreme radi zamene odsutnog zaposlenog;
- 4) saradnik u predškolskoj ustanovi;
- 5) pedagoški i andragoški asistent i pomoćni nastavnik;
- 6) LICE ZAPOSLENO U MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE KOJE IZVODI NASTAVU IZ STRUČNIH PREDMETA U ŠKOLI IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA.

Lice iz stava 2. tač. 1)-3) ovog člana može da obavlja poslove nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika bez licence, najduže dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa u ustanovi.

Saradnik u predškolskoj ustanovi može da obavlja vaspitno-obrazovni rad bez licence ako ima obrazovanje iz člana 142. ovog zakona.

Radni odnos na određeno vreme Član 155.

Radni odnos na određeno vreme u ustanovi zasniva se na osnovu konkursa, sprovedenog na način propisan za zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vreme.

Ustanova može da primi u radni odnos na određeno vreme lice:

- 1) radi zamene odsutnog zaposlenog preko 60 dana;
- 2) radi obavljanja poslova pedagoškog asistenta, odnosno andragoškog asistenta.

Izuzetno, ustanova bez konkursa može da primi u radni odnos na određeno vreme lice:

- 1) radi zamene odsutnog zaposlenog do 60 dana;
- 2) do izbora kandidata – kada se na konkurs za prijem u radni odnos na neodređeno vreme ne prijavi nijedan kandidat ili nijedan od prijavljenih kandidata ne ispunjava uslove, a najkasnije do 31. avgusta tekuće školske godine;

3) do preuzimanja zaposlenog, odnosno do konačnosti odluke o izboru kandidata po konkursu za prijem u radni odnos, a najkasnije do 31. avgusta tekuće školske godine;

4) radi izvođenja verske nastave.

Listu nastavnika verske nastave, na predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica, utvrđuje ministar.

Nastavnika verske nastave upućuje u školu tradicionalna crkva ili verska zajednica sa utvrđene liste za svaku školsku godinu.

Za izvođenje verske nastave nastavnik sa školom u koju je upućen zaključuje ugovor o radu na 12 meseci za svaku školsku godinu.

U postupku izbora pedagoškog asistenta, odnosno andragoškog asistenta pribavlja se mišljenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Za obavljanje poslova pedagoškog asistenta, odnosno andragoškog asistenta ustanova sa licem zaključuje ugovor o radu na 12 meseci za svaku školsku godinu.

U ustanovi od posebnog interesa i nacionalnog značaja za Republiku Srbiju može da se angažuje nastavnik ili asistent odgovarajuće visokoškolske ustanove ili zaposleni u naučnom institutu s odgovarajućim zvanjem, A U USTANOVIMA IZ ČLANA 90. STAV 2 OVOG ZAKONA I ZAPOSLENI U MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE, na određeno vreme za svaku školsku godinu, za najviše 30% od punog radnog vremena, uz saglasnost ministra.

Radni odnos na određeno vreme ne može da preraste u radni odnos na neodređeno vreme.

Rad nastavnika u inostranstvu

Član 157.

Obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu izvodi nastavnik koji ispunjava sledeće uslove:

1) da je u radnom odnosu na neodređeno vreme u školi u Republici Srbiji;

2) poseduje licencu;

3) ima najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

Rešenje o upućivanju nastavnika na rad u inostranstvo donosi ministar, na osnovu konkursa.

Nastavnik se upućuje na rad u inostranstvo na vreme od godinu dana, uz mogućnost produženja, a najduže na period od četiri godine.

IZUZETNO OD STAVA 3. OVOG ČLANA, NASTAVNIKU MOŽE BITI PRODUŽEN RAD U INOSTRANSTVU NA PERIOD DUŽI OD ČETIRI GODINE.

Nastavnik u toku profesionalne karijere može biti angažovan na konkursu samo jednom za ostvarivanje nastave na srpskom jeziku u inostranstvu.

Nastavniku miruje radni odnos na poslovima sa kojih je upućen na rad u inostranstvo.

Izuzetno, obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu može da izvodi i lice koje nije u radnom odnosu na neodređeno vreme u školi u Republici Srbiji, a koje ima prebivalište na teritoriji zemlje u kojoj se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu i koje ispunjava ostale uslove za lice koje ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu.

Lice iz stava 6. ovog člana angažuje se na osnovu konkursa ili na predlog nadležnog diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Norma neposrednog rada nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika

Član 160.

U okviru punog radnog vremena u toku radne nedelje, norma neposrednog rada nastavnika je:

~~1) 24 školska časa (u daljem tekstu: čas) neposrednog rada sa učenicima, od čega 20 časova nastave obaveznih predmeta, izbornih programa i aktivnosti, s tim da se neposredni rad do 24 časa dopunjuje drugim aktivnostima (dopunski, dodatni, individualni, pripremni rad i drugi oblici rada) u skladu sa nastavnim planom;~~

1) 24 ŠKOLSKA ČASA (U DALJEM TEKSTU: ČAS) NEPOSREDNOG RADA SA UČENICIMA, OD ČEGA 20 ČASOVA NASTAVE OBAVEZNIH PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI, S TIM DA SE NEPOSREDNI RAD DO 24 ČASA DOPUNJUJE I DRUGIM OBLICIMA RADA (DOPUNSKA I DODATNA NASTAVA, INDIVIDUALNI, PRIPREMNI RAD I DRUGI) U SKLADU SA PLANOM NASTAVE I UČENJA;

2) 26 časova nastave sa učenicima za nastavnike praktične nastave;

~~3) 20 časova radnog vremena za nastavnika u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju koji izvodi nastavu i individualne oblike rada sa učenicima;~~

3) 24 ČASA NEPOSREDNOG RADA SA UČENICIMA U ŠKOLI ZA OBRAZOVANJE UČENIKA SA SMETNJAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM, KAO I ZA RAD NASTAVNIKA U ODELJENJU ZA OBRAZOVANJE UČENIKA SA SMETNJAMA U RAZVOJU I INVALIDITETOM U OSNOVNOJ ŠKOLI, OD ČEGA 20 ČASOVA NASTAVE OBAVEZNIH PREDMETA, IZBORNIH PROGRAMA I AKTIVNOSTI, S TIM DA SE NEPOSREDNI RAD DO 24 ČASA DOPUNJUJE I DRUGIM OBLICIMA RADA (DOPUNSKA I DODATNA NASTAVA, INDIVIDUALNI, PRIPREMNI RAD I DRUGI) U SKLADU SA PLANOM NASTAVE I UČENJA;

4) 20 časova radnog vremena za nastavnika razredne nastave u školi za obrazovanje odraslih koji izvodi nastavu i individualne oblike neposrednog rada sa učenicima/polaznicima.

U okviru punog radnog vremena u toku radne nedelje, norma neposrednog rada vaspitača je:

1) 30 sati neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa decom u predškolskoj ustanovi;

2) 20 sati neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa decom u pripremnom predškolskom programu, u poludnevnom trajanju u predškolskoj ustanovi, odnosno osnovnoj školi;

2A) 25 SATI NEPOSREDNOG VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA SA DECOM NA BOLNIČKOM LEČENJU U ODGOVARAJUĆOJ ZDRAVSTVENOJ USTANOVI;

3) 20 sati neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa decom na ostvarivanju različitih programa i oblika, u poludnevnom trajanju u predškolskoj ustanovi.

Vaspitač u školi sa domom u okviru punog radnog vremena u toku radne nedelje ostvaruje 30 sati neposrednog vaspitnog rada sa učenicima.

Stručni saradnik u ustanovi u okviru punog radnog vremena u toku radne nedelje ostvaruje 30 sati svih oblika neposrednog rada sa decom, učenicima, nastavnicima, vaspitačima, pedagoškim asistentima, roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima dece i učenika i drugim saradnicima.

Strukturu i raspored obaveza nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika u okviru radne nedelje utvrđuje ustanova godišnjim planom rada.

Struktura i raspored obaveza nastavnika u pogledu svih oblika neposrednog rada sa učenicima može da se utvrdi tako da budu različiti u okviru radnih nedelja.

Normu svih oblika neposrednog rada sa decom i učenicima i drugih oblika rada nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika u okviru nedeljnog punog radnog vremena i na godišnjem nivou, kao i broj sati obrazovno-vaspitnog rada koji se dodatno može rasporediti na druge izvršioce, propisuje ministar.

Ako škola ne može da obezbedi stručno lice za najviše šest časova nastave nedeljno iz određenog predmeta, posebnim rešenjem može da rasporedi ove časove nastavnica tog predmeta najduže do kraja školske godine i ovaj rad se smatra radom preko pune norme časova.

Naknada za rad nastavnika iz stava 8. ovog člana isplaćuje se na osnovu mesečnog izveštaja nastavnika o održanim časovima.

Nastavniku koji nema punu normu časova, raspoređivanje časova iz stava 8. ovog člana, smatra se dopunom norme.

Teže povrede radne obaveze

Član 164.

Teže povrede radne obaveze zaposlenog u ustanovi su:

- 1) izvršenje krivičnog dela na radu ili u vezi sa radom;
- 2) podstrekavanje na upotrebu alkoholnih pića kod dece i učenika, ili omogućavanje, davanje ili neprijavlivanje nabavke i upotrebe;
- 3) podstrekavanje na upotrebu narkotičkog sredstva ili psihoaktivne supstance kod učenika ili njeno omogućavanje, ili neprijavlivanje nabavke i upotrebe;
- 4) nošenje oružja u ustanovi, OSIM SLUŽBENOG ORUŽJA U USTANOVU IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA;
- 5) naplaćivanje pripreme učenika škole u kojoj je nastavnik u radnom odnosu, a radi ocenjivanja, odnosno polaganja ispita;
- 6) dolazak na rad u pripitom ili pijanom stanju, upotreba alkohola ili drugih opojnih sredstava;
- 7) neopravdano odsustvo sa rada najmanje tri uzastopna radna dana;
- 8) neovlašćena promena podataka u evidenciji, odnosno javnoj ispravi;
- 9) nesprovođenje mera bezbednosti dece, učenika i zaposlenih;
- 10) uništenje, oštećenje, skrivanje ili iznošenje evidencije, odnosno obrasca javne isprave ili javne isprave;
- 11) odbijanje davanja na uvid rezultata pismene provere znanja učenicima, roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima;
- 12) odbijanje prijema i davanja na uvid evidencije licu koje vrši nadzor nad radom ustanove, roditelju, odnosno drugom zakonskom zastupniku;
- 13) neovlašćeno prisvajanje, korišćenje i prikazivanje tuđih podataka;
- 14) nezakonit rad ili propuštanje radnji čime se sprečava ili onemogućava ostvarivanje prava deteta, učenika ili drugog zaposlenog;
- 15) neizvršavanje ili nesavesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga direktora u toku rada;
- 16) zloupotreba prava iz radnog odnosa;
- 17) nezakonito raspolaganje sredstvima, školskim prostorom, opremom i imovinom ustanove;
- 18) druge povrede radne obaveze u skladu sa zakonom.

Sredstva iz budžeta Republike Srbije

Član 187.

U budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za sticanje obrazovanja i vaspitanja dece i učenika i odraslih u ustanovi koju osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave.

U budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za:

- 1) ostvarivanje pripremnog predškolskog programa u godini pred polazak u školu u trajanju od četiri sata DNEVNO, u sedištu i van sedišta PREDŠKOLSKE ustanove;

2) ostvarivanje predškolskog programa za rad sa decom sa smetnjama u razvoju i invaliditetom U RAZVOJNOJ GRUPI U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI;

3) ostvarivanje predškolskog programa za rad sa decom na bolničkom lečenju U ODGOVARAJUĆOJ ZDRAVSTVENOJ USTANOVI, U BOLNIČKOJ GRUPI;

4) plate, naknade i dodatke zaposlenih u osnovnim i srednjim školama, doprinose za obavezno socijalno osiguranje i otpremnine;

5) plaćanja po osnovu izvršnih presuda donetih u radnopravnim sporovima pred nadležnim sudovima u vezi sa stavom 2. tačka 4) ovog člana;

6) razvojne programe i projekte ustanova, obeležavanje jubileja ustanova, kao i učešće Republike Srbije u oblasti investicija, stručnog usavršavanja zaposlenih i takmičenja učenika na republičkom i međunarodnom nivou, u skladu sa utvrđenim sredstvima, a prema programima i kriterijumima koje propisuje ministar;

7) rad škola od posebnog interesa za Republiku Srbiju, koje odredi Vlada;

8) podršku posebno talentovanim učenicima u vidu bespovratne novčane pomoći koju ministar propisuje posebnim aktom svake godine;

9) troškove škole čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, koja je odlukom ministra dobila autorizaciju za izvođenje programa međunarodne mature.

Na utvrđivanje i obračun plata, naknada i dodataka zaposlenih u ustanovi primenjuju se propisi kojima se uređuju plate i naknade i druga primanja zaposlenih u javnim službama.

~~Sredstva iz stava 2. tač. 1)–3) ovog člana utvrđuje ministar podzakonskim aktom.~~

BLIŽE USLOVE I MERILA ZA UTVRĐIVANJE SREDSTAVA ZA OSTVARIVANJE PROGRAMA IZ STAVA 2. TAČ. 1)–3) OVOG ČLANA PROPISUJE MINISTAR.

SREDSTVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ ČLANA 79. STAV 2. TAČKA 12) OVOG ZAKONA, ZA UČENIKE KOJI POHAĐAJU NASTAVU U ŠKOLI IZ ČLANA 90. STAV 2. OVOG ZAKONA, OBEZBEĐUJU SE U BUDŽETU REPUBLIKE SRBIJE, NA RAZDELU MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE.

Sredstva u budžetu jedinice lokalne samouprave Član 189.

U budžetu jedinice lokalne samouprave obezbeđuju se sredstva za:

1) ostvarivanje delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja (poludnevni i celodnevni boravak, ishrana, nega i preventivna zaštita dece predškolskog uzrasta) u visini do 80% od ekonomske cene po detetu, IZUZETNO U VISINI OD 100% OD EKONOMSKE CENE PO DETETU UKOLIKO JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE IMA OBEZBEĐENA SREDSTVA ZA TE NAMENE, uključujući u celosti sredstva za plate, naknade i druga primanja, socijalne doprinose na teret poslodavca, otpremnine, kao i pomoć zaposlenima u predškolskoj ustanovi, rashode za pripremni predškolski program osim onih za koje se sredstva obezbeđuju u budžetu Republike Srbije i ostale tekuće rashode;

2) ostvarivanje dodatne podrške detetu i učeniku u skladu sa mišljenjem Interresorne komisije, osim onih za koje se sredstva obezbeđuju u budžetu Republike Srbije;

3) stručno usavršavanje zaposlenih;

4) jubilarne nagrade i pomoć zaposlenima u osnovnoj i srednjoj školi;

5) prevoz: dece i njihovih pratilaca radi pohađanja pripremnog predškolskog programa na udaljenosti većoj od dva kilometra, učenika osnovne škole na udaljenosti većoj od četiri kilometra od sedišta škole; prevoz, smeštaj i ishranu dece i učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i njihovih pratilaca, bez obzira na

udaljenost mesta stanovanja od škole; prevoz dece i učenika koji imaju prebivalište na teritoriji jedinice lokalne samouprave na udaljenosti većoj od četiri kilometra od sedišta škole i u slučajevima kada učenici osnovne škole pohađaju školu na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave – ako je škola koju pohađaju najbliža mestu prebivališta učenika; prevoz učenika na republička i međunarodna takmičenja;

6) prevoz zaposlenih;

7) kapitalne izdatke;

8) zaštitu i bezbednost dece i učenika, u skladu sa propisanim merama iz člana 108. ovog zakona;

9) druge tekuće rashode, osim onih za koje se sredstva obezbeđuju u budžetu Republike Srbije;

10) plaćanja po osnovu izvršnih presuda donetih pred nadležnim sudovima u sporovima u vezi sa ovim članom.

U budžetu jedinice lokalne samouprave mogu da se obezbede sredstva za prevoz učenika srednjih škola i učenika koji pohađaju nastavu u dualnom obrazovanju koji imaju prebivalište na teritoriji jedinice lokalne samouprave na udaljenosti većoj od četiri kilometra od škole, odnosno od prostorija poslodavca kod kojeg obavljaju učenje kroz rad, kao i u slučajevima kada su škola, odnosno prostorije poslodavca kod kojeg učenici obavljaju učenje kroz rad na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave.

Bliže uslove i merila za utvrđivanje ekonomske cene programa vaspitanja i obrazovanja po detetu iz stava 1. tačka 1) ovog člana, propisuje ministar.

Član 193.

Novčanom kaznom od 50.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj primalac podataka iz registra iz člana 175. stav 4. ovog zakona – pravno lice ukoliko dobijene podatke koristi ili objavljuje suprotno svrsi koju je naznačio u svom zahtevu i ovom zakonu (član 182. stav 3).

Novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj primalac podataka iz registra iz člana 175. stav 4. ovog zakona – fizičko lice ukoliko dobijene podatke koristi ili objavljuje suprotno svrsi koju je naznačio u svom zahtevu i ovom zakonu (član 182. stav 3).

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj ustanova, ~~visokoškolska ustanova~~, ustanova učeničkog i studentskog standarda odnosno javno priznati organizator aktivnosti, ukoliko ne unosi i mesečno ažurira podatke u odgovarajuće registre, u skladu sa članom 183. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice ustanove, ~~visokoškolske ustanove~~, ustanove učeničkog i studentskog standarda, odnosno javno priznatog organizatora aktivnosti za prekršaj iz stava 3. ovog člana.

NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 1.000.000 DO 2.000.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ VISOKOŠKOLSKA USTANOVA UKOLIKO NE UNOSI I MESEČNO AŽURIRA PODATKE U ODGOVARAJUĆE REGISTRE, U SKLADU SA ČLANOM 183. OVOG ZAKONA.

NOVČANOM KAZNOM U IZNOSU OD 5.000 DO 150.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ ODGOVORNO LICE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 5. OVOG ČLANA.

Član 194.

Novčanom kaznom od ~~5.000~~ 10.000 do 100.000 hiljada dinara kazniće se za prekršaj roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik za povredu obaveze iz člana 84. ovog zakona.

Član 195.

Novčanom kaznom od ~~30.000~~ 40.000 do 100.000 hiljada dinara kazniće se roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta ili učenika koji učini povredu zabrane iz čl. 111. i 112. ovog zakona.

ČLAN 38.**Samostalna odredba****Član 50.****Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, broj 129/21)**

Završni ispit na kraju osnovnog obrazovanja i vaspitanja zaključno sa ~~školskom 2022/2023. godinom~~ ŠKOLSKOM 2024/2025. GODINOM, obaviće se u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Završni ispit za učenike koji završavaju srednje obrazovanje i vaspitanje u trogodišnjem trajanju zaključno sa školskom 2021/2022. godinom i maturalni ispit za učenike koji završavaju srednje obrazovanje i vaspitanje u četvorogodišnjem trajanju zaključno sa ~~školskom 2022/2023. godinom~~ ŠKOLSKOM 2024/2025. GODINOM, obaviće se u skladu sa propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja – Centar za ispite obavljaće sve poslove na pripremi i sprovođenju:

1) završnog ispita na kraju osnovnog obrazovanja i vaspitanja počev od ~~školske 2023/2024. godine~~ ŠKOLSKE 2025/2026. GODINE;

2) opšte, umetničke i stručne mature počev od ~~školske 2023/2024. godine~~ ŠKOLSKE 2025/2026. GODINE;

3) završnog ispita u srednjem obrazovanju i vaspitanju počev od školske 2022/2023. godine.

ČLAN 39.

MINISTAR ĆE DONETI PODZAKONSKE AKTE ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA U ROKU OD GODINU DANA OD DANA STUPANJA NA SNAGU OVOG ZAKONA.

ČLAN 40.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

ANALIZA EFEKATA

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?

U skladu sa Pravilnikom o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje („Službeni glasnik RS“, broj 46/20) ustanove obrazovanja i vaspitanja su u obavezi da u roku od 24 sata Ministarstvu prosvete prijave treći nivo vršnjačkog nasilja.

Pored situacija nasilja trećeg nivoa, škole prijavljuju i rizična ponašanja učenika, diskriminaciju i druge oblike situacije nasilja koje se događaju na relacijama odrasli/zaposleni/roditelji - dete, odnosno učenik.

Od početka školske 2022/2023 godine do maja 2023. godine, Ministarstvu prosvete je obavješteno o 750 situacija nasilja, odnosno rizičnog ponašanja učenika.

Na osnovu analize pristiglih prijava najveći procenat prijava nasilja se odnosi na vršnjačko fizičko nasilje, koje se procenjuje kao treći nivo nasilja (do 80%) kome je najčešće prethodilo verbalno, psihološko ili digitalno nasilje.

Pored situacija fizičkog (vršnjačkog) nasilja, među prijavama situacija nasilja o kojima ustanove obavještavaju Ministarstvo su i sledeće situacije nasilja, diskriminacije, odnosno rizičnog ponašanja:

- zaposleni ka učenicima
- učenici ka zaposlenima
- porodično nasilje
- situacije samopovređivanja/suicidalnih misli/pokušaj samoubistva
- diskriminacija
- treće/nepoznato lice izvršilo nasilje nad učenicima
- roditelji ka drugim učenicima
- roditelji ka zaposlenima

Tokom poslednje dve godine beleži se porast prijava digitalnog nasilja, situacija porodičnog nasilja, kao i situacija samopovređivanja učenika i prijava suicidalnih misli.

- Krajem 2022. godine obrazovana je Radna grupa za prevenciju i sprečavanje nasilja u ustanovama obrazovanja i vaspitanja, sa zadatkom da izvrši analizu postojaće zakonske regulative u oblasti zaštite od nasilja u ustanovama obrazovanja i vaspitanja i da predloži izmene propisa iz delokruga Ministarstva u cilju unapređenja oblasti zaštite od nasilja. U radu radne grupe učestvovali su i predstavnici drugih nadležnih ministarstava, kao i sindikata, društva direktora i škola. Jedan od zaključaka radne grupe jeste u vezi ocene iz vladanja kao jedne od mera u cilju jačanja vaspitne uloge škole, ali da nije celishodno rešenje da učenik ponavlja razred zbog negativne ocene iz vladanja iako je i ta opcija bila predmet razmatranja. U ovoj fazi zauzet je stav da će pojačan vaspitni rad uticati na promenu ponašanja i da nije celishodno da zbog negativne ocene iz vladanja učenik ponovo pohađa isti razred i da će veći efekat postići pojačan vaspitni rad kako ne bi došlo do mogućeg napuštanja obrazovanja.

- Napominjeno da je u Republici Hrvatskoj, u Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, ocena iz vladanja opisna i ne ulazi u opšti uspeh (utvrđuje se kao aritmetička sredina ocena iz svih predmeta)

U Republici Crnoj Gori, u Zakonu o osnovnom obrazovanju i vaspitanju Crne Gore, opšti uspeh utvrđuje odeljensko veće na osnovu proseka ocena iz svih nastavnih predmeta, a opšti uspeh se izvodi u slučajevima kada je ocenjivanje brojčano – iz čega proizlazi da se vladanje u osnovnoj školi ne ocenjuje brojčanom ocenom.

Kada je u pitanju stručno obrazovanje – Zakon o stručnom obrazovanju u Republici Crnoj Gori propisuje da se opšti uspeh učenika utvrđuje na osnovu proseka pozitivnih ocena iz svih nastavnih predmeta, iz čega proizlazi da ocena iz vladanja ne ulazi u opšti uspeh.

- Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, u članu 84 propisana je odgovornost roditelja, koji je na poziv škole u obavezi da uzme aktivno učešće u svim oblicima vaspitnog rada sa učenicom, dok je odgovornost propisana i za povredu zabrane nasilja i diskriminacije, kao i za teže povrede obaveza učenika. Ukoliko dođe do povrede obaveza iz člana 84. ili povrede zabrane definisane čl. 111. i 112. propisane su i novčane kazne za roditelje učenika čl. 194. i 195. pomenutog zakona.

U skladu sa nevedenim, ukoliko roditelji ne sarađuju sa ustanovom i svojim nepostupanjem utiču na mogućnost realizacije pojačanog vaspitnog rada sa učenicom, škola u skladu sa članom 84. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno krivičnu prijavu radi utvrđivanja odgovornosti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika. Navedene prijave se podnose nadležnom javnom tužilstvu kao i nadležnom centru za socijalni rad. Nadležnom javnom tužilaštvu se podnosi prekršajna, odnosno krivična prijava koja treba da sadrži sledeće elemente - opis situacije u vidu činjenica, šta je škola preduzimala u prethodnom periodu, dokaze o tome na koji način roditelj ne ispoljava saradnju sa školom. Prilikom obaveštavanja nadležnog centra za socijalni rad, preporuka je da se škola pozove i na Opšti protokol zaštite dece od nasilja kojim je propisano da sistem socijalne zaštite ima ključnu ulogu u zaštiti dece od nasilja.

Analizom situacija nasilja, koje nas sve uznemiravaju, može se zaključiti da ustanove obrazovanja i vaspitanja ne koriste dosledno i u dovoljnoj meri postojeće resurse i mogućnosti koje im daje trenutni zakonski okvir kao i mogućnosti stručnog usavršavanja. Dopis Ministarstva prosvete broj: 601-01-31/2022-20 koji je upućen svim školama pre početka školske godine sadržao je linkove na kojima se nalaze resursi, kako bi škole unapredile vaspitni proces.

- Na predložena rešenja dodatno su uticali tragični događaji 3. i 4. maja 2023. godine, povodom kojih je Vlada donela odgovarajuće zaključke 4. i 5. maja sa merama kojima je naloženo Ministarstvu prosvete izmene propisa - pripremi izmene propisa kojima bi se pooštrile sankcije prema učenicima koji krše propisanu zabranu unošenja u školu ili drugu organizaciju psihoaktivnih supstanci (npr. alkohol, droga i sl), oružja, pirotehničkog sredstva ili drugog predmeta kojim može da ugrozi ili povredi drugo lice (obavezno isključenje učenika iz škole, odnosno škole sa domom), skratili rokovi i obezbedilo efikasnije vođenje i okončanje disciplinskog postupka.

- Imajući u vidu da se ustanove obrazovanja i vaspitanja u praksi susreću sa izazovima koji se odnose na zloupotrebu elektronskih uređaja (mobilni telefoni i dr.) od strane učenika, posebna pažnja je posvećena tom delu u Predlogu. Posebno, Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja je dao smernice, koje su dostupne na internet stranici tog zavoda, o čemu su sve ustanove na odgovarajući način informisane

Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja članom 83. propisana je odgovornost učenika i definisane su teže povrede obaveza učenika, koje se odnose i

na upotrebu mobilnog telefona, elektronskog uređaja i drugog sredstva u svrhe kojima se ugrožavaju prava drugih ili kada se koriste u svrhe prevare u postupku ocenjivanja.

U vezi sa tim, potrebno je da škola internim aktom jasno definiše način upotrebe mobilnih telefona u toku realizacije obrazovno-vaspitnog procesa, a u cilju prevencije različitih oblika zloupotrebe elektronskih uređaja tokom obrazovno-vaspitnog procesa.

Preporuka je da se pri izradi opšteg akta uzmu u obzir i predlozi organa škole, a posebno saveta roditelja, učeničkog parlamenta, nastavničkog veća i pedagoškog kolegijuma, kao i smernice ZVKOV.

- Kada je u pitanju izmena propisa u Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja unete su izmene i dopune kojima su pooštrene sankcije prema učenicima-obavezno isključenje, skraćeni su rokovi za pokretanje i vođenje postupka u situaciji, predviđena je suspenzija, odnosno udaljenje učenika.

- Poseban problem koji predložena rešenja treba da reše jesu nedostajući nastavnici iz pojedinih predmeta, posebno u malim sredinama. Na nivou sistema, osnovno i srednje obrazovanje, ukupan broj zaposlenih - nastavni kadar je 75883, od kojih je nestručno 2060 (2,71), s tim da je za pojedine predmete nestručno: Matematika – 4,05%, Fizika – 4,02% Informatika – 2,67%. (imaju završene osnovne akademske ali ne i odgovarajuće master studije).

Kada su u pitanju zaposleni, kroz informacioni sistem se prati stanje u pogledu stručnosti nastavnika (kroz tabelu Zaposleni po NOKS nivou, iz koje se može sagledati problem nedostatka nastavnog kadra prema nivou obrazovanja, a što je razlog za predloženu izmenu člana 141. Zakona).

2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

Predložene izmene zahtevaju izmene i posebnih zakona – Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju u delu koji se odnosi na ocenu iz vladanja.

Na osnovu izmena u Zakonu potrebno je izvršiti usklađivanje podzakonskih akata kojima se uređuje ocenjivanje učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju i drugih podzakonskih akata – Pravilnika o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje i Pravilnika o društveno korisnom i humanitarnom radu (na kojima je paralelno rađeno).

Kada je u pitanju odlaganje rokova za polaganje završnog ispita u osnovnom obrazovanju i državne mature u srednjem obrazovanju, činjenica je da je uvođenje opšte, stručne i umetničke mature kao završnih ispita trebalo da podignu kvalitet srednjeg obrazovanja i vaspitanja i da služe kao ulaz u visoko obrazovanje kako je i bilo planirano Strategijom razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine („Službeni glasnik RS”, broj 107/12). Međutim, početak sprovođenja ovih ispita je već odlagan, Ministarstvo je uz podršku Projekta „Državna matura” napravilo koncept institucionalnog okvira za sprovođenje opšte, stručne i umetničke mature, što je predviđeno aktivnošću broj 1.2.2.1 planiranom Akcionim planom za period od 2021. do 2023. godine, za sprovođenje Strategije razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine („Službeni glasnik RS”, broj 63/21). U skladu sa

konceptom određene nadležnosti su date Centru za ispite pri Zavodu za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Međutim, s obzirom da Centru za ispite još uvek nisu dodeljena potrebna budžetska sredstva za 2023. godinu i da postoje problemi sa softverom neophodno je da se rok za početak sprovođenja završnog ispita u osnovnom obrazovanju i državne mature pomeri za školsku 2025/2026. godinu. Do tog trenutka će se neprekidno obavljati svi poslovi pripreme polaganja navedenih ispita i obaviće se i dodatna probna testiranja za učenike.

4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Predložena rešenja jesu posledica uočenih problema u praksi:

- Ministarstvo prosvete kontinuirano nastoji da osnaži i obaveže škole na podršku porodici i obaveznost saradnje roditelja i škole. Zakonom su propisane kaznene odredbe i mere u slučaju nesaradnje roditelja, a škole su u obavezi da kroz godišnje programe zaštite od nasilja planiraju i edukaciju roditelja. Roditelji su u obavezi da na poziv škole uzmu aktivno učešće u pojačanom vaspitnom radu škole. U saradnji sa UNODC Ministarstvo je obučilo 67 stručnih saradnika za primenu programa Jake porodice u školama. Program ima za cilj da osnaži roditeljske kompetencije posebno u domenu upravlja roditeljskim stresom i podrške deci.

Takođe na platformi Čuvam te se nalaze edukativni materijali za roditelje

<https://cuvamte.gov.rs/>

- Programom zaštite od nasilja koji je svaka škola u obavezi da ima konkretno su planirane aktivnosti rada sa učenicima, kroz odeljenjske zajednice, nastavne i vannastavne aktivnosti. Ministarstvo je pripremilo različite resurse koji pomažu nastavnicima da realizuju preventivni rad sa učenicima kao i različite obuke od javnog značaja na ovu temu.

<https://cuvamte.gov.rs/>

<https://prosveta.gov.rs/kategorija/publikacije/>

- Stručni saradnici imaju plan i program rada koji sadrži obaveze preventivnog i savetodavnog rada ali i saradnje sa drugim ustanovama socijalne zaštite i zdravstva. Ministarstvo je u skladu sa Zaključkom radne grupe za prevenciju i sprečavanje nasilja u školama pripremilo analizu finansijskih efekata za povećanje broja stručnih saradnika i koeficijenta za odeljenjske starešine, a što dalje ulazi u proceduru Ministarstva finansija.

- Škole su u obavezi da imaju programe zdravstvene zaštite i da kroz međupredmetnu kompetenciju Odgovoran odnos prema zdravlju kroz sve predmete obrađuju teme i sadržaje vezane za unapređivanje zdravih životnih stilova.

Više o programu koji je sprovelo Ministarstvo može se videti na <https://zuov.gov.rs/zdravlje/-Program> osnaživanja zaposlenih u obrazovanju za razvijanje odgovornog odnosa prema zdravlju, očuvanje zdravlja i bezbednosti učenika.

- Strategijom razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine posebno je istaknuto jačanje vaspitne funkcije škole, u tom smislu vaspitni rad mora da prati odgovarajuća dokumentacija koja se timski radi. Nastavnici i stručni saradnici u svojoj 40 časovnoj radnoj nedelji imaju predviđeno vreme za pripremu.

- Izmenama zakonske regulative unapređena je procedura vaspitno-disciplinskog postupka, suština ovog postupka jeste vaspitni uticaj na učenika jer nam je svima obrazovanje i njegov značaj u primarnom fokusu.

- Zakone i podzakonska akta koji su izmenjeni i trenutno u proceduri usvajanja je radila stručna radna grupa u saradnji sa predstavnicima sindikata, društva direktora Srbije i drugih stručnjaka. Kako su zakoni prošli javnu raspravu uvažen je i širi društveni konzenzus.

- Autoritet jedne profesije i nastavnika zavisi od mnogo faktora; ključni faktor je odnos između nastavnika dece i roditelja, što se pokazuje i u školskoj praksi. U tom smislu Ministarstvo već preduzima aktivnosti da osnaži nastavnike u vezi sa njihovim komunikacionim kompetencijama, kompetencijama upravljanja odeljenjem, osnaživanje direktora za rukovođenje i same ustanove za obezbeđivanje sigurne i podsticajne školske sredine za sve učesnike. Takođe, planirana je pojačana je zaštita nastavnika od nasilja putem izmena Pravilnika o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje. S druge strane status nastavnika u društvu zavisi i od odnosa celokupnog društva i vrednosnog sistema, odnosa prema obrazovanju kao takvom i propagiranju određenih modela ponašanja i komunikacije. Ministarstvo je više puta isticalo značaj uloge društva, medija, porodice i drugih sistema.

- Ministarstvo prosvete je takođe apelovalo na medije na značaj promocije pozitivnih primera i putem svoje internet stranice promoviše pozitivnu praksu u školi. Takođe, je održalo medijsko radionicu sa predstavnicima medija u cilju upućivanja i edukacije o značaju pravilnog i konstruktivnog medijskog izveštavanja.

- Ministarstvo se kroz različite aktivnosti trudi da populariše obrazovanje i znanje, putem Sajmova obrazovanja, medijskih gostovanja, brošura, internet prezentacija i dr.

- Kada je u pitanju pedagoška norma izmenama tačke 3) člana 160. Zakona, nije uvećana norma neposrednog rada sa učenicima u školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, već je preciznije uređeno ovo pitanje i usklađeno sa tačkom 1) ovog člana Zakona, prema kojoj se neposredni rad definiše preko broja školskih časova (skraćeno: časa), a ne preko časova radnog vremena, kako je utvrđeno u važećoj tački 3) člana 160. Zakona. Preciziranje je izvršeno u skladu sa postojećom praksom u školama za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, imajući u vidu da je osnovno polazište za ostvarivanje obrazovno-vaspitanog rada isti propisani plan i program nastave i učenja i za osnovne škole i za škole za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Izmena je uzrokovana i obraćanjem osnovnih škola radi davanja mišljenja o primeni propisa prilikom utvrđivanja norme nastavnika angažovanih u odeljenju za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom u osnovnoj školi.

7) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Izmene zakona uticaće na nastavnike, stručne saradnike i vaspitače, kao i učenike i njihove roditelje, odnosno zakonske zastupnike.

Ministarstvo će nastaviti da informiše navedene ciljne grupe putem odgovarajućih programa, smernica i dr. koji su dostupni na znaničnim internet stranama Ministarstva i zavoda.

11) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Nemamo primer u okruženju

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj)

Cilj predloženih mera je smanjenje nasilja u školama i unapređivanje vaspitnog rada, odnosno jačanje vaspitnog rada zaposlenih u sistemu obrazovanja.

Neophodno je da ustanove obrazovanja i vaspitanja u saradnji sa nadležnim institucijama koordinisano pružaju podršku deci, odnosno učenicima i njihovim roditeljima u skladu sa svojim nadležnostima (pre svega sistemi socijalne i zdravstvene zaštite). Jačanje vaspitne uloge obrazovno-vaspitnih ustanova je definisano i u opštem cilju 1. prema Strategiji razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Na osnova smanjenog broja prijave nasilja, a što će se utvrditi putem Nacionalne platforme za prevenciju nasilja koje uključuje decu - Čuvam te.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima

U okviru pojačanog vaspitnog rada učeniku/učenicima se pruža podrška od strane zaposlenih, stručnih saradnika uz obavezno uključivanje roditelja i drugih stručnjaka iz spoljašnje mreže zaštite u skladu sa procenom (socijani i/ili sistem zdravstvene zaštite). Za učenika se izrađuje plan pojačanog vaspitnog rada u kojem precizno moraju biti definisani ciljevi (željena promena), aktivnosti (na koje način postizemo, dolazimo do željene promene) i nosioci aktivnosti (ko sve pruža spodršku učeniku na putu do željene promene). Nosioci aktivnosti mogu biti odeljenjski starešina, stručni saradnici škole, odeljenjsko veće uz neophodnu saradnju i aktivno učešće roditelja i drugih stručnjaka koji mogu biti uključeni u pružanje podrške učeniku. Dakle, neophodno je da se jednako pridaje značaj vaspitnom radu kao i obrazovnom. Rano prepoznavanje i blagovremeno intervenisanje kada postoje

određene poteškoće u ponašanju je od ključnog značaja za prevenciju daljeg usložnjavanje poteškoća.

Kada je u pitanju ocenjivanje važno je da vladanje učenika od 2. do 8. razreda bude deo opšteg proseka, na taj način ocena iz vladanja će imati veću težinu kao mera koja se izriče učenicima. Takođe, na ovaj način dajemo legitimitet značaju vaspitnog rada sa učenicima i ocenjivanju njihovog ponašanja što je jednako važno kao i njihovo znanje iz bilo kog drugog predmeta (na ovaj način verifikujemo u punom smislu te reči vaspitnu funkciju škole).

Takođe, čest problem u praksi sa kojim su se susretale srednje škole predstavlja ispisivanje učenika kada se protiv njega pokrene vaspitno-disciplinski postupak i u roku od 7 dana u skladu sa zakonom upisuje se u drugu srednju škole. Na taj način učenik izbegava da snosi posledice učinjenog i ne učestvuje u primeni mera škole. Predloženim izmenama se učeniku odlaže mogućnost ispisavanja iz ustanove dok se ne završi vaspitno-disciplinski postupak i izreknu mere. Takođe, radi obezbeđivanja kontinuiteta vaspitnog rada ali i uticaja na odgovornost učenika za posledice ponašanja škola u kojoj učenik nastavlja školovanje ima obavezu nastavka pojačanog vaspitnog rada. Na ovaj način delujemo i preventivno kako se slične situacije ne bi ponavljale u novoj sredini.

Predložene izmene u delu koji se odnosi na vaspitni rad neće izazvati troškove građanima, a obezbediće se smanjenje osipanje dece iz sistema, kao posledice koncepcije da se obezbedi vaspitni i pojačan vaspitni rad sa učenicima u slučaju povrede obaveza, odnosno da se smanji mogućnost ispisivanja i napuštanja škole bez prethodne dodatne podrške stručnih službi i spoljašne zaštitne mreže (centar za socijalni rad i sl).

Posebno, izmena člana 160. tačka 3) u suštini nije novo rešenje nego je posledica obraćanja osnovnih škola radi davanja mišljenja o primeni propisa prilikom utvrđivanja norme nastavnika angažovanih u odeljenju za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju i invaliditetom u osnovnoj školi.

3) Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično?

Predložena rešenja u vezi sa vaspitnim radom, kao i za dopunu člana 141. koji se odnosi na mogućnost prijema nastavnika i koji nemaju završene odgovarajuće master studije (nakon ponovljenog konkursa), uticaće na zapošljavanje, i to: u vezi sa vaspitnim radom - novo zapošljavanje stručnih saradnika, kao i smanjenje broja zaposlenih koji duži period rade na određeno vreme jer nemaju stečeno propisano obrazovanje, a sada se otvara mogućnost njihovog prijema na neodređeno vreme po ponovljenom konkursu.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta

Ukoliko dođe do smanjenja ocene iz vladanja sa učenikom će se realizovati pojačan vaspitni rad, na način na koji je to već definisano zakonom.

Podršku predloženim rešenjima treba da obezbedi donošenje odgovarajućih podzakonskih akata kojima se propisuje obrazovanje nastavnika (koji mogu biti primljeni po ponovljenom konkursu), kao i podzakonskih akata koji će biti osnov za povećanje broja stručnih saradnika u ustanovama.

Ključna pitanja za analizu rizika

3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Rizik u sprovođenju koncepcije ojačane vaspitne uloge ustanova je ukoliko finansijske mogućnosti ne dozvole angažovanje stručnih saradnika i dr. zaposlenih u skladu sa potrebama ustanova

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo prosvete

2. Naziv propisa

Nacrt zakona o izmenama i dopunama zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja

Draft Law on Changes and Additions of the Law on Principles of the System of Education and Pedagogy

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa,

Sporazum, Naslov VIII Politike saradnje, Član 102. Obrazovanje i stručno osposobljavanje

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Opšti rok utvrđen članom 72. Sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Potpuno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U postupku izrade predmetnog materijala nije bila konsultovana Evropska komisija, odnosno druga stručna tela Evropske unije.